

REGESTE VASIJJETNAMA U ARHIVU GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE

U Gazi Husrev-begovoj biblioteci čuva se značajan broj originalnih osmanskih vasijjetnama kao i prepisa evidentiranih u sidžilima vakufnama koje se odnose, uglavnom, na period između 1762. i 1936. godine. Vasijjetnama u diplomatskom pa i pravnom smislu predstavlja poseban dokument. Evidentno je, međutim, da se u dijelu naše orijentalističke literature pojam vakufnama identificira sa pojmom vasijjetnama, posebno kada je u pitanju njihova kataloška i literarno-književna obrada. Stoga je autorica ovih regesti dala diplomatsku obradu vasijjetname i donijela kao prilog prevod dvije karakteristične osmanske vasijjetname u radu pod naslovom: Vasijjetname na osmanskome jeziku.¹ U radu je konstatovano da je vasijjetnama u diplomatskom smislu poseban dokument u kojem se razrađuju osobite želje oporučitelja izražene u vidu jednog ili više raznih vasijjeta koji se odnose na još nerealizirane uvjete oporučitelja. Što se tiče vakufname, ona predstavlja dokument sa osobenom diplomatskom strukturom kojim se potvrđuje pravna valjanost oporučiteljevih uvjeta i objelodanjuje čin njihove realizacije. U radu su analizirane tri vrste osmanskih vasijjetnama: vasijjetnama kao duhovna oporuka, uobičajena vasijjetnama kao oporuka koja prethodi registraciji zvaničnog zasnivanja vakufske zadužbine te vasijjetnama namijenjena postupanju sa umirućim i mejjitom koja je nastala po uzoru na Birgivičinu Vasijjetnamu.²

U ovom radu donose se kratke regeste svih navedenih tipova vasijjetnama koje se čuvaju u Gazi Husrev-begovoj biblioteci uz detaljne bilješke koje mogu biti od pomoći raznim istraživačima, osobito onima koji ne poznaju osmanski jezik.

1 Vidi, , knjiga XXV-XXVI, Sarajevo, 2007., str. 45-85.

2 Muḥammad b. Pīr b. 'Alī al-Birgīwī (um. 981/1573), (popularno djelo o ehli sunet-skom islamskom vjerovanju te vjerskim i moralnim obavezama muslimana: akaid i ibadat).

A-521/TO

Oporuka, datirana 05. džmade-l-ahira 1270. godine, Umihane, kćeri Mehmeda, sluškinje u kući Derviš Abdullah-bega, iz Sarajeva.

A-922/TO

Opširna neovjerena vasijjetnama, datirana 18. rebiu-l-evvela 1197. godine³, Mulla Ibrahima, sina Smail-baše iz mahale Mulla Arap, rođenog 1173. godine.⁴

A-956/TO

Neovjerena vasijjetnama, datirana 07. safera 1230. godine, Arife, kćeri hadži Mustafe, a žene Derviš-bega Sokolovića, iz mahale Čokadži Sulejmana u Sarajevu.⁵

A-959/TO

Testament, datiran 21. šabana 1246. godine, Salih-age Kaukčije, iz mahale Mulla Arab Atik u Sarajevu.⁶

A-1252/TO

Neovjerena vasijjetnama, datirana 1297/1879. godine⁷, Fatime, kćeri hadži Mehmed-agine iz Sarajeva, nastanjene u mahali Miskin džamije.⁸

- 3 Velikog je formata, napisana na debelom papiru na tri stranice teksta sa crvenim ukrasnim ispisima.
- 4 Oporučeno je 209520 groša. Vasi-muhtar je oporučitelj zet Hadžihasan-oglu Mulla Abdullah. Vasijjetnama sadrži vrlo opširan tekst u vezi sa svim detaljima opremanja mejjita i ukopa kao i opširno navođenje učenja dova u toj prilici. Odnosi se samo na troškove ukopa, iskati salata i kefareta. Svjedoci su: Timuri hadži Ali, Ali-efendzade Mulla Mustafa, Husejin-baša Džino, Kemerli-zade Mulla Ibrahim, Požegi-zade Mulla Muhammed, Mehmed-baša Jamak, pratilac Kaukči-zade Mulla Mehmeda, hafiz Mulla Salih, sin Mulla Jusufa, hafiz Mulla Ibrahim, sin hadži Mehmeda Hafiz-oglu Mustafa.
- 5 Oporučeno je 500 groša za potrebe opremanja mejjita. Vasi-muhtar je njegov sin Muhammed-beg, a ako on bude imao smetnji tada brat oporučitelj Derviš-aga. Vasijjetnama ima dodatak/zejl u kome se određuje koje vrste nakita oporučiteljica dijeli svojim sinovima i kćerima, svakom ponaosob. Nisu ubilježeni svjedoci.
- 6 Svjedok je Muhammed, imam Careve džamije.
- 7 Navedena je samo godina.
- 8 Oporučeno je 3500 groša. Ima dio koji se odnosi na davanje 100 groša pod interes za kurban, učenje tevhida i mevluda godišnje te za kurban. Vasi-muhtar je oporučiteljcin sin Abdullah-aga, a nazir je njena kći Ismihana, kći hadži Mehmed-age.

A-1253/TO

Neovjerena vasijetnama, datirana krajem rebiu-l-ahira 1232. godine, serdengečtije Ibrahim-age, sina Mustafe iz Kečedži Sinanove mahale u Sarajevu, rođenog 1177. godine.⁹

A-1270/TO

Neovjerena vasijetnama, datirana 23. redžepa 1268. godine¹⁰, Mustaj-bega, sina Fejzullah-bega (Džennetića), stanovnika mahale Jagdži-zade u Sarajevu, rođenog 1213. godine.¹¹

A-1272/TO

Neovjerena vasijetnama, datirana 1197/1782. godine¹², Derviša Mustafa-bega, sina Smail-bega (Džennetića) iz mahale Jagdži-zade Ahmeda u Sarajevu, rođenog 1159. godine.¹³

9 Oporučeno je 3300 groša. Ima određena i stavka za hadž od 2250 groša. Svjedoci su: Jorgandžija hadži Mustafa, Šahić Mulla Ibrahim, Višegradli Ali-efendija, timurdžija Mulla Husejin, Vidinli-oglu Mulla Abdullah i drugi.

10 Srednjeg je formata, napisana je na debelom papiru sa ukrasnim crvenim tačkama i linijama.

11 Oporučeno je 18550 groša od tog za bedeli-hadž 5000. Vasi-muhtar je njegov punac Madenli hafiz Ibrahim-efendija, a nazir njegov sin Sulejman. Za drugog nazira oporučitelj je postavio svog drugog sina Fejzullaha. Svjedoci su: imam mahale Kalin hadži Ali, Havadže Derviš Ahmed, sandžaktar, mujezin Abdullah iz mahale Havadže Kemaluddin, Jelko-oglu Ibrahim iz mahale Kalin hadži Ali, trgovac Kujumdžić Abdullah, Abadžić Abdi-aga, Šišo-zade Mulla Ibrahim, Džino-zade hadži Abdullah, Nakkaš Mulla Salih i drugi.

12 Navedena je samo godina.

13 Oporučeno je 450 groša. Vasi-muhtar je Moro-zade Ali-beg, a ako njemu ne bude određeno tada oporučitelj je brat Lutfullah. A ako ni njemu ne bude određeno tada njegov rođak Džennetić Ali-beg, a ako ni njemu ne bude određeno tada neko od rodbine ko je ispravan i čuva emanet. Vasijetnama ima dodatak o novčanom vasijetu od sto groša čija će dobit ići za potrebe mekteba u mahali Jagdži hadži Ahmeda, a što je ubilježeno i u defteru troškova. Svjedoci su: Dženneti-zade Lutfullah-beg, Dženneti-zade Fejzullah-beg, Bukara Salih-efendija, Efendi-zade Mulla Ismail, Salih Efendi-zade Mulla Sulejman, Moro-zade Ali-beg, Ćurči-baši Sulejman-aga, Dženneti-zade Ali-beg, Iskender-oglu Ali-baša, Soko hadži Mustafa, Dženneti-zade Mustafa-beg, Hafiz Mulla Sulejman.

A-1306/TO

Neovjerena vasijetnama, datirana 10. mjeseca zu-l-hidždžeta 1307. godine, Umi Kulsume Kumašin, kćeri hadži Ahmeda iz mahale Kebkebir u Sarajevu, rođene 1287/1870. godine.¹⁴

A-1612/TO

Oporuka, datirana 12. džumade-l-ahira 1305. godine, Hašeme, kćeri Halilbašić Mehmed-bega, a supruge Ćurčić hadži Lutfage, iz Buzadži hadži Hasanove mahale (Logavin sokak) u Sarajevu.

A-1870/TO

Oporuka, datirana 1265. godine, Fejzullah-age Klempe, sina Ibrahima.¹⁵

A-2204/TO

Oporuka, datirana 09. rebiu-l-ahira 1299. godine, Atife, kćeri Mujage Mašića, iz mahale Pelteka Husamuddina u Sarajevu.¹⁶

A-2205/TO

Preporuka ili oporuka (turbedarovo pismo), datirana 1267. godine, Božijeg poslanika Muhammeda, a.s., upućena muslimanima, sastavljena prema snu njegovog turbedara šejha Mustafe.¹⁷

14 Oporučeno je 12000 groša za potrebe opremanja, ukopa, kefareta i bedeli-hadža. Za bedeli-hadž izdvojeno je 11400 groša. Vasi-muhtar je oporučiteljcin muž Husejin-efendija, a nazir je amidžić Abdi-aga. Svjedoci su: Oporučiteljcin amidža Kumašin Mehmed-aga, drugi amidža hadži Mehmed-aga, Hadžihusejnović Sejfullah-efendija, njen sin Nazif, Hadžihusejnović Akif-efendija i drugi. Na poledini vasijetname običnom olovkom je ispisan defter troškova za tedžhiz i tekfin povodom smrti navedene Umi Kulsume, koja je umrla 26. redžepa 1310. godine,

15 Navedeni je bio djed po majci Fejzage Hadžišabanovića. Ukupna oporuka iznosi 8365 groša. Na bedeli-hadž otpada 5000 groša.

16 Ukupna ostavina iznosi 2500 groša.

17 Preporuka sadrži pretjerane i zastrašujuće prijetnje i predviđanja.

A-2206/TO

Neovjerena vasijjetnama, datirana 27. redžepa 1283 godine¹⁸, Mašić Mustafa-age, sina Ahmed-age, iz mahale Sagrački hadži Mahmuda, rođenog 1227. godine.¹⁹

A-2207/TO

Oporuka, datirana 1225. godine²⁰, Ahmed-age Mašića, sina hadži Mujage, iz mahale Sagrački hadži Mahmuda.²¹

A-2208/TO

Nedatirana oporuka Šerife, kćeri Ibrahima, iz Kučuk Katibove mahale (Mlini) u Sarajevu.²²

A-2209/TO

Oporuka, datirana 25. džumade-l-ahira 1265. godine, Merjeme, majke hadži Mujage Tuzlića, sina Salih-age, iz Bakir-babine mahale (At-Mejdan) u Sarajevu.²³

A-2285/TO

Oporuka, datirana 24. ševvala 1215. godine, hadži Mustafa-age, sina Mahmuda, sina Sulejmana, iz Sagrački hadži Mahmudove mahale u Sarajevu.

18 Napisana je na tankom dvolisnom papiru.

19 Oporučeno je 9000 groša, od toga 6000 za bedeli-hadž. Vasi-muhtar je oporučitelj sin Mehmed, a nazir Maši-zade Mustafa-age, sin Husejin-age iz mahale Sagrački hadži Mahmud. Svjedoci su: Šahi-zade Junus, Šahi-zade Ahmed-age i njegov brat Mustafa-age, Abdi-age, (Hariri) Hurejri-zade Mehmed-age, Subašić Salih-age, Dalagi Hasan-age, Potogi Ahmed-age, Mašić Ibrahim-age i drugi. Ispod mufredat-deftera sa pojedinačnim stavkama troškova stoji dodatak u kojem se detaljno izlaže vasijjet u vezi s bedeli-hadžom.

Vasijjetnama na poledini ima dodatak napisan 19. safera 1293. sa nekim izmijenjenim stavkama vezanim za troškove oko ukopa, te potvrdu vasijjeta svjedočenjem Mašića Ibrahim-age, sina Husejina i Mašića Mustafa-age, sina hadži Salih-age iz mahale Havadže Kemaluddin.

20 Nije naveden mjesec.

21 Oporučeno je 4016 groša.

22 Oporučeno je 1500 groša.

23 Oporučeno je 500 groša.

A-2459/TO

Fotografski snimak vasijetname Kemal-bega iz 945/1538. godine²⁴.

A-2464/TO

Oporuka, datirana 03. muharrema 1293. godine, Nesima Nikšića, sina hadži Hasana.²⁵

A-2637/TO

Vasijetnama, datirana početkom muharrema 1250. godine, Fatime, kćeri Ebu Bekira.²⁶

A-2659/TO

Oporuka, datirana 09. redžepa 1245. godine, Murathana-hatun, kćeri Mulla Muharrema, iz Džemaluddinove (vjerovatno Havadže Kemalove mahale) u Sarajevu.²⁷

A-2660/TO

Oporuka, datirana 1263. godine²⁸, Nefise, kćeri Abdulaha Krbovića (ili Kurbovića?).²⁹

A-2661/TO

Oporuka, datirana 11. muharrema 1247. godine, Umihane, kćeri Mustafe Hadžiabdića.³⁰

A-2662/TO

Oporuka, datirana 15. džumade-l-evvela 1246. godine, hadži Saliha, sina Ibrahima.³¹

24 Prevod ove oporuke nalazi se u knjizi šejha Sulejmana Kemure u knjizi Sarajevske džamije i druge javne zgrade turske dobi (str. 259). Original se nalazi u Sidžilu 1 u GHB.

25 Oporučeno je 2000 groša.

26 Navedena je oporučila trećinu svoje imovine. Trećina iznosi 806 groša i 20 para.

27 Navedeni je oporučio 842 groša.

28 Navedena je samo godina.

29 Spomenuta je oporučila 500 groša.

30 Navedena je oporučila 300 groša.

31 Ne navodi se mahala u kojoj je oporučitelj stanovao. Navedeni je oporučio 100 groša.

A-2663/TO

Koncept oporuke, bez datuma Mulla Ibrahima, sina Abdullah-alemdara, iz Bali-zade (Sunbulove) mahale u Sarajevu, koji je rođen 1207. godine.³²

A-2664/TO

Oporuka, datirana 03. redžepa 1250. godine Safije, kćeri Ibrahima a supruge Ibrahim-spahije, iz Kasapović hadži Ibrahimove mahale (Carina) u Sarajevu.³³

A-2665/TO

Oporuka, datirana 01. šabana 1261. godine, Mulla Ahmeda, sina Smajilova, iz Topal Inehan (Lubina) mahale u Sarajevu.³⁴

A-2666/TO

Oporuka, bez datuma, Husejina, sina Muharrema Mušanbegovića, iz Monjara, Visoko, koji je rođen 1220. godine.³⁵

A-2667/TO

Oporuka, datirana 01. mjeseca zu-l-kadea 1315., Zlatke kćeri Derviša Šoške, iz mahale Haseki-hatun (Za banjom) u Sarajevu.³⁶

A-2668/TO

Oporuka, datirana 25. XII 1912. godine, hadži Mustafe Telalagića, iz Debbag hadži Sulejmanove mahale (Hadži Kajmakova) u Sarajevu.³⁷

32 Nije navedeno ni koliko je ni za šta je oporučio. Na poledini ove oporuke nalaze se stavke oporuke nekog Saliha, sina Mustafe i Havve koji je rođen 1264. godine, a koji je oporučio 300 groša.

33 Navedeni je oporučio 501 groš.

34 Navedeni je oporučio 600 groša.

35 Navedeni je oporučio je 410 groša.

36 Oporuku je ovjerio Ahu Rasim Čohadžić, šerijatski vježbenik. Oporuka iznosi 1066 (vjerovatno kruna).

37 Navedeni je oporučio 3300 kruna. Oporuku je ovjerio u kući oporučitelja Enver Refet Imamović, šerijatski vježbenik.

A-2669/TO

Nacrt oporuke, bez datuma Safije Hankije, kćeri hadži Ibrahima, rođene 1208. godine.³⁸

A-2717/TO

Nečije nedatirane bilješke o oporukama Umihane, kćeri Sulejmanbega, iz Hrasnice sa čifluka Prkosi i Kulen Vakufa, koja je rođena 1224. godine i Derviša Abdullaha, sina Abullaha iz Abdulhalifine mahale (Budaković), koji je rođen 1227. godine.

A-2763/TO

Nedatirana oporuka Murathane-hatun, kćeri Mulla Muharrema, iz Džemaluddinove mahale u Sarajevu.³⁹

A-2814/TO

Oporuka, datirana 1229. godine⁴⁰, Mulla Hasana, iz Malina, Travnik.⁴¹

A-2985/TO

Oporuka, datirana početkom mjeseca zu-l-hidždžeta 1271. godine, Mulla Ahmeda, sina hadži Hasana Tarakčića, iz Hadim Ali-pašine mahale u Sarajevu, koji je rođen 1200. godine.⁴²

A-3085/TO

Oporuka, datirana mjeseca zu-l-kadeta 1310. godine, Haše, kćeri Salih-age Bekirovića, iz Sagrdžija u Sarajevu.⁴³

38 Ne navodi se iz koje je mahale. Na početku oporuke ubilježeno je 1000 groša kao suma koja se oporučuje, a na kraju zbir navedenih stavki iznosi 1580 groša.

39 Navedena je oporučila 842 groša.

40 Navedena je samo godina.

41 Spomenuti oporučuje za ukop 100 groša iz ostavine i 100 groša iz trećine njegovog imetka za potrebe kaldrmisanja puta u Malinama od njegove kuće do kuće Džerrahzadea. Dokument je oštećen.

42 Oporučeno je 6000 groša.

43 Oporučeno je 1500 kruna.

A-3147/TO

Neovjerena vasijjetnama, datirana 15. zu-l-kade 1282/1865. godine, muftije u Derventi Muftića Hifzi-efendije Žepčaka, sina Hasana, muftije u Prači, rođenog 1234/1819. godine.⁴⁴

A-3172/TO

Oporuka, datirana 13. safera 1287. godine, Mulla Memiša Mehmed-age, sina Mustafe Čajničanina, iz Kučuk Katibove mahale (Mlini) u Sarajevu.⁴⁵

A-3173/TO

Neovjerena vasijjetnama⁴⁶, datirana 04. safera 1342 godine, Zlatke, kćeri Mujage Neretljaka a udove Osman-age Mullahememiševića, iz Davud Čelebijine mahale (Nateguša) u Sarajevu, rođene 1264/1847. godine.⁴⁷

A-3174/TO

Neovjerena vasijjetnama⁴⁸ datirana krajem muharrema 1288. godine, Hasan-age, sina Mehmed-age Čajničanina, iz mahale Kučuk Katib (Mlini) u Sarajevu.⁴⁹

44 Oporučio je 1246 groša i 20 para za opremanje i propuštene obaveze. Vasi-muhtar je Halep-zadea Derviš Hasan-efendija, sin Ibrahim-age iz Gornje mahale u Derventi, a nazir je Munla-agan, sin Husejina. Svjedoci su: Omer-hodža Valjevac, Jusuf, sin Bege Husejin-ćehaje, Ismail, sin Mulla Salih Sahanije i drugi.

45 Oporučeno je 1665 groša i 10 para.

46 Srednjeg je formata i napisana je na tanjem papiru sa crvenim ukrasnim ispisima.

47 Oporučeno je 5000 dinara samo za troškove opremanja i raznih kefareta. Precizni iznosi pojedinih uobičajenih stavki nisu navedeni ni u dispoziciji ni u mufredat-defteru. Vasi-muhtar je Mullahememišević Muhammed-aga a nazir je oporučitelj zet Malić Mustafa-aga. Svjedoci su: Malić Mehmed-aga, Hasanbajraktarević Hasan-aga, Malić Ibrahim-aga.

48 Srednjeg je formata i ispisana je na tanjem papiru sa crvenim linijama.

49 Oporučeno je 11731 groš, od tog 6500 za bedeli hadž i 750 za troškove odlaska i povratk bedela sa hadža te 500 groša pod interes za četiri oke svijeće u džamiji Kučuk Katib te 1000 groša da se da pod interes za nagradu vasi-muhtaru i klanje kurbana prve tri godine. Ispod dispozicije i datacije, telkina i datuma rođenja ubilježen je dodatak kojim se objašnjavaju uvjeti hadža. Ispod mufredat-deftera stoji druga bilješka u kojoj je ostavljen neispunjen prostor za iznos dodatka na troškove navedene u mufredat-defteru koji bi trebalo da se doda na hartije fidje ukoliko bi oporučeni novac bio nedovoljan za namijenjene troškove. Svjedoci su: Muidović Mehmed-aga, Vatrenjak Ibrahim-aga, Hadžirustemagić Ahmed-aga, Kapuzović Mehmed-aga, Vatrenjak Vejsil-aga i drugi.

A-3175/TO

Neovjerena vasijjetnama⁵⁰, datirana krajem mjeseca zu-l-hidždže 1287. godine, Čajničanina Osman-age, sina Mehmed-agina, trgovca, iz mahale Kučuk Katib (Mlini) u Sarajevu.⁵¹

A-3176/TO

Neovjerena vasijjetnama⁵², datirana 05. redžepa 1304. godine, Čajničanina Hasan-age, sina Mehmed-agina, iz mahale Kučuk Katib (Mlini) u Sarajevu.⁵³

A-3177/TO

Neovjerena vasijjetnama⁵⁴, datirana 08. džumade-l-ahira 1307. godine, Mustafe Mujage, sina Mehmed-agina, iz mahale Kučuk Katib (Mlini) u Sarajevu.⁵⁵

50 Srednjeg je formata i ispisana je na tanjem papiru sa iscrtanim linijama.

51 Oporučeno je 6751 groš, od toga za bedeli-hadž 2751 i 660 za troškove odlaska i povratka bedela. Ispod dispozicije i datacije, telkina i datuma rođenja ubilježen je dodatak kojim se objašnjavaju uvjeti hadža. Ispod mufredat-deftera stoji druga bilješka u kojoj je ostavljen neispunjen prostor za iznos dodatka na troškove navedene u mufredat-defteru koji bi trebalo da se doda na hartije fidje ukoliko bi oporučeni novac bio nedovoljan za namijenjene troškove. Svjedoci su hadži Husejnović Salih-efendija, Svrzo Husejin-efendija i njegov brat Husejin-aga, Halvadžić hadži Mustafa-aga, Novopazarlija Hafiz-efendija, Hadži Šišević hadži Hasan, Korjenikli Džano Arnavut Šaban-aga i drugi.

52 Velikog je formata i napisana je na debelom papiru sa ukrasnim crvenim ispisima.

53 Oporučeno je 31514 groša od toga za bedeli hadž 6000 i 1000 za troškove odlaska i povratka bedela. Pored uobičajenih troškova opremanja i kefaretu oporučeno je 500 groša za džamijski ćilim, te 120 groša da se da pod interes da se godišnje kolju dva kurbana za učenike medrese. Vasi-muhtar je oporučitelj brat Mustafa-aga, a nazir je Sulejman-efendija. Ispod dispozicije i datacije, telkina i datuma rođenja ubilježen je dodatak kojim se objašnjavaju uvjeti hadža. Ispod mufredat deftera stoji posebna bilješka da se za one troškove od navedenih stavki za koje će od oporučenog iznosa nedostajati doda sa druge stavke te ako od trećine oporučenog iznosa bude nešto preteklo da se odredi za vasi-muhtara. Svjedoci su: Muidović Mehmed-efendija, Uzuni-zade Reuf-efendija, Hadžitahirefendić Ahmed-efendija, Muidović Seid-aga, Hadžihusejnović Husejin-efendija, Jabučar Ibrahim, terzija Abd-aga, berber Jusić Abd-aga, Hadžismailović Ibrahim-aga, Nuhić Mustafa-aga, berber Sakić Mehmed-aga i drugi.

54 Velikog je formata i napisana je na debelom papiru sa ukrasnim crvenima ispisima.

55 Oporučeno je 32. 024 groša za uobičajene troškove opremanja, ukopa i namirivanja propuštenih dužnosti. Od tog za bedeli-hadž 8000 a 1000 za troškove oko njegovog

A-3245/TO-1

Koncept oporuke, datirane mjeseca džumade-l-evvela 1213. godine, Mulla Sadika Serdarevića, sina Emina, iz Zenice.

A-3255/TO

Oporuka, datirana mjeseca muharrema 1253. godine, Gulsume, kćeri hadži Mehmed-age Užičanina, iz Buzadži hadži Hasanove (Logavina) mahale u Sarajevu.⁵⁶

A-3270/TO

Oporuka, datirana 03. safera 1323. godine, Šerife, kćeri Osman, iz Žagrića u Sarajevu.⁵⁷

A-3271/TO

Oporuka, datirana 18. džumade-l-ahira 1313. godine, Hafife Bibić, kćeri Osman-age, iz Armagandži Sinanove mahale (Armaganuša) u Sarajevu.⁵⁸

A-3363/TO

Oporuka, datirana 18. mjeseca zu-l-hidždže 1298. godine, Vasfije, kćeri Isamuddina i Fatime, asupruge Hamza-age Arnauta, iz Vekil-harč mahale (Toplik) u Sarajevu.⁵⁹

odlaska i povratka. Oporučeno je od tog 12500 groša pod interes za mukave, kandilje i službu vasi-muhtara i kurban. Vasi-muhtar je Sarić Muhammed-efendija, sin hadži Ibrahima, oporučitelj punac. Svjedoci su: Rešidović Sulejman-efendija, Mašić Mehmed-aga, Čomara Mustafa-aga, Zubović Mehmed-efendija, Izmirlić Nezir-aga, Paralić Munla Hasan-aga, Nalić Ahmed-aga.

Ispod osnovnog teksta dispozicije i datacije stoji dodatak koji počinje sa olsunki/ u kojem se detaljno izlaže oporuka za hadž. Ispod navedenog dodatka ubilježen je uobičajeni mufredat-defter ispod kojeg stoji još jedna bilješka kojom se oporučuje 500 groša koji će se u slučaju potrebe dodati na hartije fidje ukoliko bude nedostajalo za troškove određene vasijjetom.

56 Oporučeno je 1564 groša.

57 Oporučeno je 2010 groša.

58 Oporučeno je 3000 groša.

59 Oporučeno je 2000 groša.

A-3383/TO

Zapovijedi u vidu oporuke/vasijjet, bez datuma, hodže Abdulhalika Gadžduvanije na perzijskom jeziku.⁶⁰

A-3455/TO

Neovjerena vasijjetnama⁶¹, datirana 16. redžepa 1335. godine, Puhalović Sejde, kćerke Sulejmana Sarača a žene Puhalović Abdi-age, iz Havadže Sinan mahale u Sarajevu, rođene 1275. godine.⁶²

A-3456/TO

Neovjerena vasijjetnama velikog formata i lijepo ispisana, datirana 18. rebiu-l-evvela 1355. godine, Šećerović Hasan-efendije, sina Šaćira, imama iz Žagrića, rođenog 1279. godine.⁶³

A-3473/TO

Neovjerena vasijjetnama⁶⁴ Nukić Sulejman-age, sina Halil-age, iz mahale Hajruddin u Novom Pazaru, rođenog 1234/1818. godine.⁶⁵

60 Na poledini se nalazi jedna lijepa bilješka o namazu prepisana iz Šerhu-l-hikema.

61 Velikog je formata, napisana je na tanjem žutom papiru i ukrašena sa crvenim ispisima.

62 Oporučeni iznos je 600 kruna za opremanje, ukop i kefarete. Vasi-muhtar je Šećerović Hasan-efendija. Svjedoci su: Sabri-zade hafiz Sejjid-efendija, Muharemagić hafiz Mehmed-efendija, Sabri-zade hafiz Sejjid i drugi. Ispod mufredat-deftera stoji bilješka kojom oporučitelj oporučuje da se njegovoj kćeri Almasi izdvoji iz ostavine 750 kruna na ime duga koji je imao prema njoj. Testament je ispisan na štampanom obrascu na osmanskome. Dokument je poklon Šećerović Husejina iz Sarajeva.

63 Vasi-muhtar je bio Karačić Vejsil-aga, a nazir je Čučak hafiz Sulejman. Oporučena je trećina imetka bez preciznog navođenja. Odnosi se samo na opremanje i podmirivanje propuštenih obaveza. Oporučitelj navodi samo iznos od šest hiljada dinara duga njegovoj supruzi Elmas-hanumi, kćeri Abdi-age. Svjedoci su: Muharremagić Hafiz i Mehmed-aga.

64 Velikog je formata i napisana je na tankom papiru.

65 Oporučeno je 80 osmanskih lira za bedeli-hadž. Vasijjet se odnosi na namirivanje propuštenih obaveza i bedeli-hadž. Nema ubilježeni svjedoka. Vasi-muhtar je oporučitelj sin Murad-aga, a nazir njegov drugi sin Redžep-aga. Oštećena, nedostaje drugi list. Vasijjetnama je poklon Omerović Šahan-efendije iz Priluka, Tuzla.

A-3574/TO3

Vasijjetnama⁶⁶, datirana 28. 08. 1932. godine, Alije Želje, sina Muhammedovog.⁶⁷

A-3575/TO

Vasijjetnama⁶⁸, datirana 01. muharrema 1342. godine, Bakardžić Mehmeda, sina Jusufova, iz Kadi Ahmed-efendijine mahale.⁶⁹

A-3576/TO

Ovjerena vasijjetnama⁷⁰, datirana 09. rebiu-l-ahira 1359. godine, Mujage Aščerića, sina Mehmed-age, iz mahale Komatin u Sarajevu.⁷¹

A-3577/TO

Vasijjetnama/uzorak⁷².

66 Srednjeg formata, ima tanki papir i ukrašena je crvenim ispisima,

67 Sirćo hadži Hafiz je vasi-muhtar, a Salih-aga Željo je vasi-nazir. Vasijjetnama ima bilješku na bosanskom koju je sastavio Alija Željo kao upozorenje nasljednicima da se za njegov ukop utroši kako je napisano 3500 dinara. Iz arhivskog materijala ljubuške porodice Čerimović.

68 Srednjeg formata, ima debeli papir i ispisana je crvenim ukrasnim ispisima.

69 11. kanuni evvela sačinjena je bilješka o preselenju na ahiret vasi-muhtara Pliske Abdi-age i postavljanju vasi-nazira Hamdi-efendije Prele. Ova bilješka nalazi se i na bosanskom na poledini vasijjetname u vidu dodatka. Svjedoci: hafiz Ibrahim Smajiš; hatib Kasap-zade hadži Ibrahim; šejh Šukri-efendija Arnabut-zade; Salih-aga Kazić; Sulejman-aga Fočak, berber; Mustafa-aga Sofić.

03. maja 1925. godine ubilježena je bilješka o promjeni vasi-muhtara Kamil-bega, sina Ahmeda Handžića, i vasi-nazira Subašića Ismail-age i postavljanje Nezir-age Karića. Iz arhivskog materijala ljubuške porodice Čerimović, poklon Sejjida Strika.

70 Srednjeg formata, ima debeli papir i crvene ukrasne ispise.

71 Dokument je ovjerio kadija sreskog šerijatskog suda sa dodatkom bilješke na bosanskom ispisanog na poledini dokumenta u vezi sa promjenom nazira i vasi-nazira Lihe Salih-age i postavljenjem Muharrema Kolara 11. marta 1939. godine. Iz zbirke ljubuške porodice Čerimović.

72 Srednji format ima žut i debeo papir i ukrasne crvene ispise. Iz zbirke ljubuške porodice Čerimović.

A-3583/TO

Oporuka bez datuma o podjeli ostavštine Jure Jurića po Božijem šerijatskom zakonu.⁷³

A-3610/TO-2

Neovjerena vasijjetnama, datirana 1317/1899. godine⁷⁴, Safije-hatun Sarajke, iz džemata Ričice u visočkom kadiluku.⁷⁵

A-3610/TO-1

Neovjerena vasijjetnama, datirana 1306/1888. godine⁷⁶, Šehagić Muhammeda, sina Saliha, rođenog 1242. godine, iz sela Obre u visočkom kadiluku.⁷⁷

A-3611/TO-8

Neovjerena vasijjetnama, datirana 21. redžepa 1316. godine, Kalo hadži Saliha, sina Mustafe, rođenog 1256. godine.

A-3612/TO-6

Obrazac opće vasijjetname sastavljene bez navođenja konkretnih podataka.

A-3616/TO

Ovjerena vasijjetnama⁷⁸, datirana 29. zu-l-hidždžeta 1336. godine, stanovnika mahale Sagrački hadži Mahmud u Sarajevu Abdullah-efendije Bajrića, sina Husejin-efendije, iz Žepča, rođenog 1271. godine.⁷⁹

73 Fotokopije dokumenata porodice Jurić iz dalmatinskog primorja koje su autoru ovog rada donijeli radi prevođenja. Na jednom papiru ubilježena su tri dokumenta: tezkera iz 1091/1680., kupoprodajni ugovor iz 1086/1675. i ova oporuka.

74 Navedena je samo godina.

75 Poklon M. Čemerlića.

76 Samo je navedena godina.

77 Poklon M. Čemerlića.

78 Velikog je formata i ima crvene ukrasne ispise.

79 Oporučeno je 3507 kruna. Nije određen iznos za bedeli-hadž. Vasi-muhtar je Bajrić Mehmed Numan-efendija a nazir je Ekmić hadži Mehmed-aga. Naknadno je upisana bilješka kojom oporučitelj za svog vasi-nazira postavlja umjesto navedenog Berberović Nezir-agu.

Testament ima ovjeru 24. jula 1919. godine Kotarskog šerijatskog suda u Žepču. Vasi-muhtar je bio njegov brat Bajrić Mehmed Numan-efendija, a nazir Ekmić hadži

A-3681/TO-1

Vasijjetnama, datirana 1270/1853. godine, Nafije, kćeri Murat-bega Muslibegovića, iz mahale Hadži Veli u Mostaru.⁸⁰

A-3681/TO-2

Neovjerena vasijjetnama⁸¹, datirana početkom ševvala 1330. godine Muslibegovića (Muslimbegovića) hadži Saliha, sina hadži Muhammeda.⁸²

A-3681/TO-3

Vasijjetnama/vesika, datirana 28. džumade-l-evvela 1340. godine, Muslimbegović hadži Saliha sina hadži Muhammeda.⁸³

A-3681, /TO-4

Vasijjetnama, datirana 1330/1911. godine, Muslimbegović hadži Saliha, sina Muhammeda.⁸⁴

A-3681/TO-12

Kratka vasijjetnama⁸⁵ Murat-bega, sina Muhammeda Muslibegovića (Muslimbegovića).⁸⁶

Mehmed-aga. Oporučena je trećina imetka. Tipičan primjer ovjerene vasijjetname koja se odnosi samo na opremanje i ukop/tedžhiz i tekfin.

80 Iz zbirke Muhammeda Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

81 Malog je formata, napisana je na tankom papiru i oštećena je.

82 Vasi-muhtar je njegov brat Omer-efendija. Svjedoci: Ridanović hadži Abdullah i njegov brat Ridanović hadži hafiz Muhammed-efendija, Muslimbegović hadži Ahmed-efendija, Ridanović hadži Ahmed-efendija. Iz arhivske zbirke Muhammeda Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

83 Oporučena je trećina imetka 6000 kruna za opremanje mejjita i kefaret za propuštene obaveze. Vasi-muhtar je oporučitelj sin Mehmed Emin, a nazir je drugi sin Mehmed. Svjedoci su: Dizdar Abdullah, sin Ali-age, i katib Spahija hadži Mehmed Muslim-beg. Iz arhivske zbirke Muhammeda Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

84 Svjedoci: Ridanović hadži Ahmed-efendija, Žuljević hadži Omer-efendija, Čelebić hadži Muharrem, Novo hadži Salih-aga. Iz arhivske zbirke Muhammeda Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

85 Nije naveden datum. Vasijjetnama je oštećena.

86 Iz zbirke Muhammeda Emina Muslimbegovića, posjednika iz Mostara.

A-3681/TO-14

Vasijjetnama⁸⁷, datirana 1255/1839. godine, Muslibegović Ahmed-bajraktara, sina Murad-bega, sina Muhammeda.⁸⁸

A-3681/TO-17

Vasijjetnama, datirana krajem mjeseca zu-l-kadeta 1275. godine, o ukopu Muslimbegović Muhammeda, sina Ahmeda, bajraktara.⁸⁹

A-3688/TO-30

Neovjerena sasvim kratka vasijjetnama⁹⁰, bez datuma, Umije, kćerke Saliha Išerića.⁹¹

A-3711/TO-3

Kratka vasijjetnama⁹², datirana 25. redžepa 1304. godine, Nefise, kćeri Ali Hušema, iz sela Kočevo (Kučevo), kasaba Zenica.⁹³

A-3711/TO-4

Vasijjetnama/koncept datirana 1304/1886. godine Nefise, kćeri Ali Hušema iz mahale Kočevo u Zenici.⁹⁴

87 Navedena je samo godina.

88 Iz zbirke Muhammeda Emina Muslimbegovića, posjednika iz Mostara.

89 Oporučeno je 4000 groša. Svjedoci su: imam Bajgorić Munla Mehmed, Čelar-zade Mustafa-aga, njegov brat Salih-aga i Mehmed-baša Muhammed. Iz arhivske zbirke Muhammeda Emina Muslimbegovića, posjednika iz Mostara.

90 Formata 16x24cm.

91 Vasi-muhtar je njen sin Salih. Oporuka se odnosi samo na kefarete propuštenih obaveza. Svjedoci su Čiler Munla Ahmed i njegov brat Munla Hasan. Iz arhivske zbirke Muslibegović (Muslimbegović).

92 Ispisana je na tankom papiru.

93 Vasi-muhtar je Šestić hadži Ahmed, sin Salihov. Oporučeno je 600 groša. Odnosi se samo na opremanje, troškove ukopa i kefareta. Svjedoci: Katib Čaršimam Mehmed-efendija, Salih, sin Pašanića Omeraa spahije, Derviš Muharrem Pašalić. Jako oštećena. Pronađena je u rukopisima koje je poklonio GHB Čaršimamović Muhammed.

94 Vasi-muhtar je Šestić hadži Ahmed, sin Saliha iz Čaršijske mahale, a nazir je oporučiteljicin sin Sadik. Oporučeno je 600 groša. Svjedoci su: Pisar vasijjetname Čaršimam Mehmed-efendija, Salih, sin spahije Pašanića Omera, Derviš Muharrem Pašalić. Nalazi se među dokumentima koji su pronađeni u rukopisima koje je poklonio Muhammed Čaršimamović. Jako je oštećena!

A-3712/TO-1

Neovjerena kratka vasijjetnama/koncept bez datuma Čaršimama Muhammeda, sina Abdullaha, stanovnika mahale Kočevo (Kučevo?) u Zenici.⁹⁵

A-3730/TO

Vasijjetnama/fotokopija, datirana 15. mjeseca zu-l-kadeta 1281. godine, Mustafe hadži Mehmedova, iz Isa-begove mahale u Sarajevu, rođenog 1256/1839. godine.⁹⁶

A-3745/TO

Štampani obrazac, datiran 1347/1928. godine, vasijjetname koji je izdala *Islamska dionička štamparija* u Sarajevu.

A-3803/TO

Štampani obrazac vasijjetname koji je štampala *Islamska dionička štamparija, Sarajevo*.

A-3804/TO

Ovjerena vasijjetnama⁹⁷, datirana 24. rebiu-l-evvela 1341. godine, Zejnebe Mulla-hanume, kćeri Mustafa-bega Turhanije a žene Mahmudagića Muhammed-age, iz mahale Sarač Ali, rođene 1292. godine.⁹⁸

95 Ukupno je oporučeno 1182 groša za troškove opremanja ukopa i kefareta. Vasi-muhtar je Jali-imam Munla Salih, sin Abdullaha, iz mahale Sekban, a oporučiteljev sin Numan-efendija je nazir. Svjedoci su: Atif Omeragić, Munla Edhem Jaliimamzade, Munla Salih Tullam (ili Talam).

Na kraju vasijjetname iza spiska svjedoka stoji dodatak zabilješka da trećinu kuće, bašče i ostale svoje imovine oporučuje nakon smrti svojim unucima Hilmiji, Mehmedu Aliji i Abdullahu. Nalazi se u zbirci dokumenata koje je poklonio Muhammed Čaršimamović.

96 Vasi-muhtar je abadžija Puhalović Abd-aga. Troškovi ukopa iznose 1000 para. Svjedoci su: Hamamdžić Mulla Mehmed, Puhalović (Puhlović) Sulejman-aga, Kurdić Abdullah, (Čiklijica) Čaklica Mulla Began, Oporučiteljev brat Salih, (Džendž-agić) Cincagić Mulla Salih, Sabura Ibrahim-aga i drugi.

97 Velikog je formata i lijepo je ispisana.

98 Vasi-muhtar je njen brat Turhani Ibrahim-beg, a nazir muž Mahmudagić Mehmed-aga. Oporučeno je 2000 dinara za opremanje mejjita i namirivanje propuštenih dužnosti. U defteru troškova nisu precizno određene stavke pojedinih troškova. Vasijjetnama ima dodatak u kome stoji da se od ostatka oporučene trećine, nakon što se potroši za opremanje i bedeli-hadž, kupi dućan ili magaza, da se iznajmi i da se od

A-3805/TO

Neovjerena vasijjetnama⁹⁹, datirana 01. redžepa 1326. godine, Habiba-hanume, kćeri Mustafa-age Muždedžije, a supruge Šogolj-zadea Muhammeda Hamdi-efendije, rođene 1306. godine, iz mahale Abdul-halifa.¹⁰⁰

A-3806/TO

Neovjerena vasijjetnama¹⁰¹, datirana 05. rebiu-l-evvela 1326. godine, Muhammeda Hamdi-efendije, sina hadži Salih-efendije Šogolj-zadea, iz mahale Abdi-halife u Sarajevu, rođenog 1300. godine.¹⁰²

toga pred dušu umrlog kolje svake godine kurban i uči hatma. Ispod teksta vasijjetname stoji registracija koju je potpisao naib u Saraj Bosni i pečat Kotarskog šerijatskog suda te markica od 5 dinara sa natpisom Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca. Registracija je datirana 24. kanuni-evvela 1922. godine.

Na poleđini stoji pečat Kotarskog šerijatskog suda u Sarajevu kao ovjera na bosanskom napisane registracije 20. oktobra 1927. godine o promjeni vasi-muhtara i nazira. Kao nazir određen je Mehaga Muzdedžija od strane (Mulla-hanuma) Mulije, kćeri Mustaj-bega Turhanije, a udovice Glodo, preudate Mahmutagić umjesto njenog brata Ibrahim-bega Turhanije, a za vasi-muhtara imenovan je njen brat Ibrahim-beg Turhanija.

99 Ima veliki format i ukrašena je crvenim ukrasnim ispisima.

100 Vasi-muhtar je oporučiteljcin muž Šogolj-zade Muhammed Hamdi-efendija a nazir njen brat Muždedži Mehmed-aga. Oporučeno je 5000 groša za troškove opremanja, ukopa i podmirivanja propuštenih obaveza. Svjedoci su: Oporučiteljcin brat Muždedži-zade Mehmed-aga i Ibrahim-aga, Saatči-zade Hilmi-aga, Henda-zade Asim-aga i drugi.

101 Ima veliki format sa ukrasnim crvenim ispisima i običnom olovkom ispisanim izmjenama.

102 Oporučeno je petnaest hiljada groša. Troškovi pojedinih stavki nisu uneseni u defter, samo stavka za hadž devet hiljada groša i naknada za vasi-muhtara 1200 groša za opremanje, ukop i namirivanje propuštenih obaveza. Napisano je bilo da je vasi muhtar Novali-zade Ahmed-aga, sin Husejin-age, pa je precrtano i napisano Muždedži-zade Mehmed-aga, sin Mustafa-age, a kao nazir bio je upisan Muždedži-zade Mehmed-aga, sin Mustafa-age, pa je precrtano i napisano Turalić-zade Mehmed-efendija, sin Ali-age. Svjedoci su: Hadžibaščajušević Mustafa-aga, Ćesri-zade Ali-efendija, Nezirhodžić Mehmed-aga, Sudžuka Rasim-aga, Henda-zade Asim-aga, Šogolj-zade Mahmud-aga, Čučak hafiz Sulejman. Na vasijjetnami su običnom olovkom vršene ispravke i dopisivanja.

A-3807/TO

Vasijjetnama¹⁰³, datirana početkom džumade-l-evvela 1315. godine, Merjem-hatun, kćerke Uzuni-zadea Muhammed-age, a supruge Kazanfer-zadea Mehmed-age, iz mahale Divan Katib u Sarajevu.¹⁰⁴

A-3819/TO

Neovjerena vasijjetnama¹⁰⁵, datirana početkom džumade-l-evvela 1318. godine, Imamovića Saliha, sina Muhammeda, iz mahale Kulin Bali u Sarajevu, rođenog 1258. godine.¹⁰⁶

A-3820/TO

Neovjerena vasijjetnama¹⁰⁷, datirana 07. rebiu-l-ahira 1265. godine, Mehmeda Glode, iz Ali-pašine mahale, rođenog 1230. godine.¹⁰⁸

A-3824/TO

Neovjerena kratka vasijjetnama¹⁰⁹, datirana mjeseca rebiu-l-evvela 1252. godine, Nefise, kćeri hadži Husejina, iz mahale Sarač Ismaila, rođena 1201. godine.¹¹⁰

103 Napisana je na debelom dvolisnom papiru sa crvenim ispisima.

104 Oporučeno je 1500 groša za opremanje, ukop i kefarete. Vasi-muhtar je oporučiteljicin brat Salih-aga, a nazir muž Muhammed-aga. Svjedoci su: Kazanfer-zade Ibrahim-aga, oporučiteljicin brat Ismet i Abdi-aga te amidža Mustafa-aga.

105 Napisana je na tanjem papiru sa crvenim ispisima i srednjeg je formata.

106 Vasi-muhtar je Potogi-zade hadži Salih-efendija a nazir je oporučiteljic stariji sin Mehmed-aga. Oporučeno je hiljadu dvjesto i jedan groš za opremanje mejjita i iskat. Svjedoci su: Klančar hadži Salih-aga, Subašić Mehmed-aga, Taltović (Talatović) Hasan-aga, Prepolić Hašim-aga, Šećeragić Mustafa-beg, Telebećir Ibrahim-aga. U dodatku na kraju stoji bilješka:

107 Srednjeg je formata, ispisana na debelom papiru i oštećena je.

108 Oporučeno je 1700 groša za troškove ukopa i kefarete. Vasi-muhtar je oporučiteljic brat Akif Behdžet Mustafa, a nazir je njegov drugi brat Hašim Hasan. Nisu ubilježeni svjedoci.

109 Manjeg je formata, ispisana na debelom papiru i oštećena je.

110 Vasi-muhtar je oporučiteljicin sin Mulla Ahmed, sin hadži Mustafe. Nazir je drugi oporučiteljicin sin Mulla Sulejman. Oporučena je trećina imetka od 1500 groša. Svjedoci su: Sarač Muharrem-aga i njegov brat sarač Mulla Abdullah, tufe(n)kči mujezin i drugi.

A-3828/TO

Neovjerena vasijetnama/koncept¹¹¹ Tahira, sina Bajrama Gačanina, iz Konjica, rođenog 1267/1850. godine.¹¹²

A-3831/TO

Vasijetnama, datirana 1176/1762. godine, Saraji Sabura Mustafe, sina hadži Muhammed-zadea, iz Sarajeva.¹¹³

A-3834/TO

Neovjerena kratka vasijetnama/koncept¹¹⁴, datirana 21. redžepa 1313. godine, Gafić-zadea Derviš Naim-efendije, sina Derviša.¹¹⁵

A-3835/TO

Prepis sasvim kratke vasijetname¹¹⁶, datirane 21. rebiu-l-ahira 1350. godine, Vejsil-age Porče, sina Mustafa-age, rođenog 1289/1873. godine.¹¹⁷

A-3841/TO

Neovjerena vasijetnama¹¹⁸, datirana 1250/1834. godine, Hasana, sina Sulejmanova, iz mahale Nalčadži hadži Osmana u Sarajevu, rođen 1175/1761. godine.¹¹⁹

111 Manjeg je formata, ispisana je na tankom papiru i oštećena je.

112 Vasi-muhtar je Džumhur Sabit-age. Nazir je oporučiteljev brat Mustafa-age. Oporučeno je 400 groša. Nema posebno navedenog mufredat-deftera. Oporuka je navedena u tekstu naracije.

Nedostaje dio dokumenta gdje se bilježi datum i svjedoci.

113 Nedostaje najveći dio vasijetname. Ima samo uvodni dio.

114 Malog je formata i napisana je na dvolisnici od tankog papira.

115 Vasi-muhtar je hadži Ahmedović-zade Ismail-efendija. Oporučeno je 200 kruna za opremanje. Vasijetnama nema formu tipične Birgivijine Vasijetname. Oporučeno je da se prihodi dućana i bašče troše za učenje Kur'ana i mevlude. Svjedoci su: Basara hadži Mustafa-efendija iz Donjeg Vakufa, Redžepbašić-zade Mehmed-efendija iz Gornjeg Vakufa i drugi.

116 Ispisana je na dvolisnici od običnog tankog papira.

117 Oporučeno 3000 dinara za opremanje mejjita. Svjedoci su: Hrustemović Omer-age i Mešanović Asim-age, sin Mehmed-age.

118 Manjeg je formata i ispisana je na debelom papiru.

119 Vasi-muhtar je oporučitelj zet Mustafa-alemdar, sin Saliha. Oporučeno je 600 groša i još tri hiljade groša za bedeli-hadž. Odnosi se na troškove opremanja, ukopa i bedeli hadža. Svjedoci su: Slinić hadži Hasan i njegov brat hadži Salih, Užičanin hadži Jusuf-age, Nakkaš-oglu Mustafa-age, Kutijarefendi-zade Mulla Abdi Sabri i njegov

A-3999/TO

Neovjerena vasijjetnama, datirana 04. džumade-l-evvela 1308. godine, Mehmed-age, sina Mustafa-age, iz Hadži Jahja-pašine mahale, rođenog 1253/1837. godine.¹²⁰

A-4046/TO

Neovjerena vasijjetnama¹²¹ datirana 01. redžepa 1269. godine Kreševljaka Mulla Saliha, sina hadži Ahmeta, rođenog 1236/1820. godine iz mahale Topal Ejnehan u Sarajevu.¹²²

A-4050/TO

Neovjerena vasijjetnama¹²³, datirana 12. rebiu-l-evvela 1306. godine, Ćamile, kćeri kapetana hadži Sulejman-age, iz mahale Halač Davuda, rođene 1285/1868. godine.¹²⁴

brat Mulla Muhammed, Džino-oglu Mulla Ahmed i drugi. Dokument je oštećen, nedostaje dio dokumenta.

120 Vasijjetnama je posebno velikog formata (80x48), napisana na tanjem papiru sa crvenim ukrasnim ispisima, djelom je oštećena. Oporučeno je 400 groša. Odnosi se na opremanje, ukop i kefarete. Vasi-muhtar je Pamuk Abdullah-aga. Nazir je Pamuk Mustafa-aga. Svjedoci su: Imamović Hurrem-aga, Imamović Mehmed, Karabdić Salih-efendija, Džafo Ahmed-aga, Novljanin hadži Mehmed-efendija. Oštećena.

121 Srednjeg je formata i ispisana je na tanjem papiru.

122 Oporučeno je 12500 groša za troškove opremanja, ukopa, kefarete i bedeli-hadž. Za bedeli-hadž je izdvojeno 5000 groša i 500 za troškove bedela. Također je izdvojeno 2000 groša za dobrotvorne svrhe. Svjedoci su: Kreševljak havadže Mulla Abdi, Hakirzade Ibrahim-aga, Varešanović Mulla Salih, Dogramadži Mulla Abdi, Mašo-zade Mujaga, Mulla Salih, sin Mulla Ebu Bekira, Osman Mulla Ahmed, Ali Kadi-zade Mulla Šakir, sin Ali-efendije.

123 Srednjeg je formata, ispisana je na tankom papiru i mjestimično je tekst podvučen crvenim linijama.

124 Oporučeno je 3000 groša za troškove opremanja, ukopa i kefarete. 2000 groša oporučeno je da se da pod interes za klanje kurbana svake godine, sadaku fukari, učenje mevluda i tevhide i mukavvu u mahalskoj džamiji. Vasi-muhtar je njen muž Hasibović Ali-efendija, sin Ahmed-efendije, a nazir je njen brat Ali-aga Hadžikapetanović, sin hadži Sulejman-age. Svjedoci nisu registrirani.

A-4156/TO

Neovjerena vasijetnama¹²⁵, datirana 08. džumade-l-evvela 1241. godine, Mustafe, sina Osmana, stanovnika mahale Halač Davud u Sarajevu.¹²⁶

A-4157/TO

Neovjerena vasijetnama¹²⁷, datirana 29. redžepa 1234. godine, Hatidže, kćeri Husejina, iz mahale Tuti-bula, rođene 1167/1753. godine¹²⁸.

A-4262 (3730/TO)

Vasijetnama/fotokopija, datirana 15. mjeseca zu-l-kadeta 1281. godine, Mustafe hadži Mehmedova, iz Isa-begove mahale u Sarajevu, rođenog 1256/1840. godine.¹²⁹

A-4287/TO

Neovjerena ponovo sastavljena, tj. nova vasijetnama¹³⁰, datirana 10. šabana 1314. godine Esmahanume, kćeri Softić Salih-age, iz mahale Kebkebir hadži Ahmed u Sarajevu, rođene 1277/1860. godine.¹³¹

125 Srednjeg formata, napisana je na dvolisnici debelog papira sa žutim flekama.

126 Oporučeno je 280 groša za troškove opremanja, ukopa te iskati-salat i kefaret. Vasi-muhtar je hadži Jusuf hafiz-efendija. Svjedoci su: attar hadži Omer-alemdar, hadži Fejzullah-aga, Skopljak (Uskupjevi) Jahja, hafiz Hasan, sin Jahjaa, Kara Abdi, sarač, i njegov sin Muhammed, moj amidža Salih-alemdar.

127 Manjeg formata, napisana je na debelom papiru.

128 Oporučeno je 250 groša. Odnosi se na opremanje mejjita, ukop i kefarete. Svjedoci su komšije oporučiteljice: Salih-baša, Ismail-baša i Mustafa-baša.

129 Oporučeno je 1000 groša. Vasi-muhtar je abadžija Puhalović Abd-aga. Svjedoci su: Hamamdžić Mulla Mehmed, Puhlović (Puhalović) Sulejman-aga, Kurdić Abdullah, Čaklica Mulla Began, Cincagić (Džendžagić) Mulla Salih, Sabura Ibrahim-aga.

130 Velikog formata, napisana je na tankom papiru sa crvenim ukrasnim ispisima.

131 Vasi-muhtar je njen muž Mustafa Asim-efendija, a vasi-nazir je njen brat Softić Mehmed-aga. Oporučeno je 12000 groša. U defteru pojedinačnih stavki troškova navode se iskati za propuštene a neučinjene obaveze koje su bile prava muža, roditelja, komšinice, životinja i ostalih Božijih robova. Iznos pojedinih stavki nije naveden u mufredat-defteru, a stavke su vrlo opširno navedene. Oporučiteljica u glavnom dijelu vasijeta ne navodi opis postupaka sa umirućim, nego samo upućuje na izvršavanje iskati-salata i ostalog te navodi da se postupa po priloženom mufredat defteru pri opremanju i ukopu.

Svjedoci su: Kumašin Abdullah-aga, Muidović Sejjid-aga, Muvekkit-zade Husejin-efendija, Softić Junus-aga, papučar Ibrahim-aga, Halilbašić Abdullah-aga i drugi.

A-4317/TO

Neovjerena vasijjetnama¹³², datirana 12. safera 1341. godine, Esmahanume, kćeri Ali-age Madžarevića a supruge umrlog Mehmed-age Brkića, iz mahale Debbag hadži Sulejmana, rođene 1293/1876. godine.¹³³

A-4494/TO

Neovjerena vasijjetnama¹³⁴, bez datuma, Fatime Cico, kćeri Hadži Jamak-zadea (Hadžijamaković) Muhammed-efendije, iz mahale Ćose Sinan, rođene 1270/1853. godine.¹³⁵

A-4517/TO

Neovjerena vasijjetnama¹³⁶, datirana 09. džumade-l-evvela 1322. godine, Neretljaković Muhammeda, sina Mustafe, iz mahale Souk Bunar, rođenog 1267/1850. godine.¹³⁷

Ispod oporuke prije troškova stoji: . Ispod potpisa svjedoka stoji dodatak kojim se napominje da ako ne bude dovoljno oporučenih 12000 groša, vasi-muhtar i nazir izdvoje iz trećine imetka onoliko koliko je dovoljno te upozorenje: Išbu vasiyetname mucibince amel oluna. koje je svojstveno samo vakufnamama. Potom stoji i drugi opširan dodatak u vezi s bedeli-hadžom. Za bedeli-hadž je određeno 2500 groša a za troškove pri odlasku i povratku bedela 800 groša.

132 Velikog formata sa crvenim ukrasnim ispisima.

133 Vasi-muhtar je Spaho-zade Fehim-efendija a nazir je oporučiteljcin zet Bajraktarević Ahmed-aga. Oporučeno je 30000 kruna. Vasijjetnama ima dodatak ispod mufredat-deftera, koji sadrži troškove opremanja i namirivanja propuštenih vjerskih obaveza, u kojem oporučiteljica oporučuje da kuća u kojoj stanuje je njena za njenog života a da se poslije njene smri podijeli njenim kćerima da joj zajedno pred dušu svake godine kolju kurban. Svjedoci su: Madžarević Junus-aga, Madžarević Mehmed-aga. Užičeli Abdullah-efendija i drugi.

134 Srednjeg formata, napisana je na debelom papiru.

135 Oporučeno je 1200 groša za opremanje mejjita i kefarete. Vasi-muhtar je oporučiteljcin sin Salih Cico, a nazir njen brat Abdullah-efendija. Svjedoci su: Zlatar Akif-aga, Hadžijamaković Mehmed-aga, Cico Husejin-aga i oporučiteljcin brat Adem-aga.

136 Velikog formata, napisana na debelom papiru sa ukrasnim crvenim ispisima.

137 Oporučeno je 2400 groša za opremanje, ukop, kefarete te kurban u godini kad bude oporučitelj umro. Vasi-muhtar je oporučiteljcv brat Mehmed-aga, a nazir je njegov sin Mustafa. Svjedoci su: Neretljaković Ahmed-aga, Ćizmić Mehmed-aga, Neretljaković Sejfullah i drugi.

A-4521/TO

Neovjerana vasijjetnama datirana početkom mjeseca zu-l-hidždže 1244. godine Mustafe alemdara, sina Saliha iz Peltek Husamuddinove mahale, rođenog 1195/1780. godine.¹³⁸

A-4522/TO

Neovjerena vasijjetnama, datirana 23. zu-l-kadeta 1244. godine, Umihane, kćeri Hasana, iz Peltek Husamuddinove mahale u Sarajevu.¹³⁹

A-4523/TO

Neovjerena vasijjetnama, datirana 1236/1820. godine¹⁴⁰, hadži Muhammeda, iz mahale Debbag Sulejman..¹⁴¹

A-4527/TO

Neovjerena kraća vasijjetnama, datirana 15. safera 1261. godine, Fatime, kćeri Numana, iz Kemal-begove mahale u Sarajevu rođene 1220/1805. godine.¹⁴²

138 Oporučeno je 650 groša za opremanje, ukop i kefarete.. Svjedoci su: Kazzaz hadži Derviš, Mulla Abdullah Ćato, sin hadži Ibrahima, hadži Jusuf-aga Užičevi, kazzaz Mulla Mehmed, sin hadži alemdara Duranovića.

139 Vasi-muhtar je oporučiteljicin muž Mustafa-alemдар a nazir njen brat Bajrami. Oporučeno je 700 groša za troškove ukopa i kefareta. Svjedoci su: hadži Derviš, kazaz, oporučiteljicin brat Mulla Bajram, Mulla kašif hadži Muhammed Efendi-zade, Mehmed-aga Hikmetaga-zade, Mulla Abdullah Ćato, sin hadži Ibrahima, Abdi-alemдар Hakir-zade.

140 Ubilježena je samo godina.

141 Vasi-muhtar je Mustafa-alemдар. Oporučeno je 700 groša za troškove opremanja i kefareta. Mufredat-defter sastavljen pa prekrizhen. Svjedoci su: Mehmed-aga, hadži Husejin, Kutudžu-zade Munla Muhammed, Šamo Salih, Debbag-oglu Munla Salih, Munla Sabir Hafiz-zade, Nakkaš-oglu Ibrahim-alemдар.

142 Oporučeno je 600 groša. Vasi-muhtar je Islam-oglu kazaz Mulla Ibrahim iz mahale Pešiman hadži Ismaila, a nazir je Salih, sin Mehmedov iz mahale Kemal-bega. Svjedoci su: Ismail Efo-zade Mulla Abdullah, Mulla Salih-oglu Mulla Muhammed, kazaz jamak Osman, Fišak-oglu kovač Abdi, Sirgi kazaz Mustafa i drugi

A-4528/TO

Kratka neovjerena vasijjetnama¹⁴³, datirana mjeseca džumade-l-ahira 1321. godine, Paše, kćeri Muhammeda Hunića, iz mahale Kulin Bali, rođene 1260/1844. godine.¹⁴⁴

A-4536/TO

Neovjerena vasijjetnama, datirana mjeseca džumade-l-evvela 1224. godine, Meve-hatun, kćeri Salih-baše, iz sela Ferhatli, Pazarić.¹⁴⁵

A-4565/TO

Prepis nedatirane tzv. Pejgamberske vasijjetname na murad.¹⁴⁶

A-4573/TO-2

Koncept sasvim kratke vasijjetname¹⁴⁷, datirane 20. rebiu-l-evvela 1331. godine, Mehmeda, sina Mustafe Kazića, iz sela Trzanj u sarajevskom kadiluku.¹⁴⁸

143 Ima narandžaste, maslinaste i crvene ispise.

144 Vasi-muhtar je opunomoćiteljicin sin Uzejr, a nazir njen muž Salih-aga Imamović. Oporučeno je 1000 groša za troškove ukopa te iskati-salat i kefaret. Svjedoci su: Hunić Ibrahim-aga, Subašić Mehmed-aga, Silistra hadži Mustafa-aga, Jusić Mehmed i njegov brat Emin, oporučiteljicin sin Abdullah i drugi.

145 Vasi-muhtar je Kramar-zade Mulla Mustafa, a nazir je oporučiteljicin muž Mehmed-spahija. Oporučeno je 118 groša za opremanje, ukop i namirivanje propuštenih dužnosti. Svjedoci su: Fejzullah Alibašić, Mehmed-baša Numić, Abdullah Mehmedi, Mustafa-baša Duranović, Sinan-baša Duranović, Omer-beg Korić i drugi.

146 Govori o snu nekog šejha Ahmeda kome je na san došao Pejgamber i na osnovu toga iznosi loša predviđanja o vremenu koje počinje sa 1330/1911. godinom do navodne pojave dedžala 1370/1950. godine. Dokument je pronađen u Aziziji džamiji sa još nekoliko dokumenata koji su pripadali uživaocu zeameta u selu Ostrožac, nahija Valjevo. Usp. dokumente od broja 4559-4563 i broj 4565. Dokument je poklonio 2002. godine Osman Kavazović, imam u džamiji Aziziji u Brezovom Polju.

147 Napisana je na dvolisnici od tankog papira.

148 Vasi-muhtar je Ali-efendija Šarić, a nazir Ramazan Midžić. Nije naveden ukupan iznos oporuke a navedene su u mufredat-defteru stavke za uobičajene troškove čiji je iznos 100 forinti. U tekstu oporuke stoji da vasi-muhtar i nazir na šerijatski način, bez rasipanja obave devr iskati-salata, posta, hadža i hakova. Svjedoci su: džemaat-baša Vejsil Pilak (ili Bilak) i Salih-aga Kanber. Iz zbirke Osmana Sokolovića.

A-4610/TO

Ovjerena vasijjetnama¹⁴⁹, datirana 04. džumade-l-evvela 1317. godine, Hasne, kćeri Mustafe, iz mahale Než-zade u Sarajevu, rođene 1265/1848. godine.¹⁵⁰

A-4611/TO

Vasijjetnama, datirana mjeseca džumade-l-ahira 1303. godine, Fatime kćeri Mustafe, žene Rende Mulla Mustafe, iz Jeni mahale.

A-4612/TO

Neovjerena vasijjetnama¹⁵¹, datirana mjeseca redžepa 1326., Seide, kćeri Abdi-age Brkanića, iz mahale Gazgani (Kara Ferhad), rođene 1284/1867. godine.¹⁵²

A-4613/TO

Neovjerena vasijjetnama¹⁵³, datirana mjeseca džumade-l-evvela 1283. godine, Saka (Sakić) Abdullaha, sina Adema, rođenog 1223/1808. godine.¹⁵⁴

149 Napisana je na požutjelom debelom papiru sa ukrasnim crvenim ispisima.

150 Vasi-muhtar je Mišoprež Abdi-aga, a nazir je oporučiteljcin muž Abdullah-aga. Oporučeno je 1500 groša za troškove opremanja, ukopa, kefareta. Svjedoci su Bujak Hasan i Bujak Mustafa i drugi.

Ispod teksta glavne i uobičajene oporuke/vasijjeta stoji dodatak o vasijjetu kojom oporučuje svoju polovinu kuće svom mužu ako umre prije oporučiteljice.

Vasijjetnama je ovjerena 23. septembra na Kotarskom šerijatskom sudu u Sarajevu. Tekst ovjere sa dvije markice od 40 (kruna?) iz 1899. godine ubilježen je ispod registriranih svjedoka i jedna markica je zalijepljena od 2 krune na zaglavljju iznad Bismillah. Drugi tekst ovjere registriran je na poledini dokumenta.

151 Velikog formata, napisana je na dvolisnom smeđem papiru. Oštećena je.

152 Vasi-muhtar je njen muž Kasab-zade Sulejman-aga, a nazir je oporučiteljcin brat Brkanić Ibrahim-aga. Oporučeno je 3000 groša. U mufredat-defteru nisu navedeni iznosi pojedinih stavki. Pored uobičajenih stvaki ispod mufredat-deftera stoji bilješka o vasijjetu serdžade za mahalsku džamiju. Odnosi se na opremanje mejjita, ukop i kefarete. Svjedoci su: Sokollu Ibrahim-aga, Sokollu Mehmed-aga, Šahić Mehmed-aga, Šarenkapa Ahmed-aga, Sokollu Ejjub-aga, Handžić Mehmed-aga, Zec Asim-aga, Šarenkapa Mehmed-aga, Salih Alibegić, Šarenkapa Mujaga i drugi.

153 Napisana je na tankom dvolisnom papiru.

154 Vasi-muhtar je Sarajlija Bekro-zade Muhammed, sin Ahmeda, a nazir je Sarajlija Karmarić (ili Kramarić, Krmarić) Nuri. Oporučeno je 600 groša. Zadnji dio dokumenta nedostaje.

A-4614/TO

Neovjerena vasijjetnama¹⁵⁵, datirana 14. džumade-l-ahira 1283. godine, Muhammeda, sina hadži Saliha, iz mahale Arab Džedid u Sarajevu, rođenog 1261/1845. godine.¹⁵⁶

A-4615/TO

Neovjerena vasijjetnama/koncept¹⁵⁷, datirana 24. ševvala 1340. godine, hadži kasapa Sulejmana, sina hadži Ahmeda, iz mahale Gazgani u Sarajevu, rođenog 1271/1854. godine.¹⁵⁸

A-4616/TO-1

Ovjerena vasijjetnama¹⁵⁹, datirana 07. džumade-l-evvela 1327. godine, Kundura Omer-age, sina Mehmed-age, iz Šejh Muslihuddinove mahale u Sarajevu, rođenog 1252/1836. godine.¹⁶⁰

155 Napisana je na običnom dvolisnom papiru.

156 Oporučeno je 10000 groša, od toga za bedeli-hadž 6000 a 500 za troškove pri odlasku i dolasku bedela. Odnosi se samo na troškove opremanja, ukopa i bedeli-hadž. U vasijjetu ima stavka o izdvajanju 1500 groša da se da pod interes za mukavvu i kurban. Svjedoci su: Vatrenjak Hamza-aga, Džino-zade hadži Ahmed-aga i njegov sin Sulejman-aga, Nakkaš-zade Salih-aga, Karač Mulla Abdu-l-Hamid, Kutijar-zade Osman-aga, Telalagić-zade Mehmed-aga, Hadžihalilović Mustafa i drugi.

157 Napisana je na običnom dvolisnom papiru.

158 Vasi-muhtar je Handžić Mehmed-aga iz mahale Žagrići, a nazir je Zec Asim-aga iz mahale Havadže hadži Mustafa. Nije naveden iznos oporuke niti iznos pojedinačnih stavki u mufredat-defteru. Svjedoci su: Sarija Ibrahim-aga, Kantardžić Mehmed-aga i njegov brat Sadik-aga, Brkanić Ibrahim-aga, Hadžić Muharrem-efendija, Damadžić Mehmed-aga i drugi.

159 Velikog formata, ima ukrasne crvene ispise.

160 Nije naveden iznos oporuke niti iznos pojedinih stavki u mufredat-defteru. Odnosi se na troškove opremanja, kefareta i hadža. Vasi-muhtar je sarajevski trgovac Ćesri-zade Hamid-aga, a nazir je Čučak hafiz Sulejman-efendija. Oporučena je trećina imetka. Svjedoci su: Biraderim-zade Ibrahim-efendija, Toko-zade Edhem-aga, Toska Nezir-aga, Ketendži-zade (Ćetenija) Mehmed-aga, Baba hadži Mehmed-aga, Zendžil hadži Ahmed-aga, Kujumdži-zade Mustafa-aga i drugi. Ispod spiska svjedoka ubilježena je potvrda i registracija vasi-muhtara i nazira iz 1909. godine kod Kotarskog šerijatskog suda u Sarajevu i zalijepljene su dvije bosanskohercegovačke markice vrijednosti 1 kune.

A-4616/TO-2

Mali dio vasijjetname¹⁶¹ Omera, sina Mehmeda-age Kundure.¹⁶²

A-4617/TO

Kratka i neovjerena vasijjetnama¹⁶³, datirana 24. rebiu-l-ahira 1315. godine Ajkune, kćeri Mehmeda Šaćića, iz mahale Souk Bunar u Sarajevu, rođene 1235/1819. godine.¹⁶⁴

A-4816/TO

Neovjerena vasijjetnama/nepotpuna kopija, datirana 18. redžepa 1296. godine, Havve, kćeri Ibrahima, iz mahale Hadži Idriz-efendije, rođene 1236/1820.godine.¹⁶⁵

A-4820/TO

Vasijjetnama, datirana 29. ševvala 1325. godine Vasvije, kćeri Ibrahima Kišlaka, a supruge Tajjib-efendije Saračevića iz mahale Vekil-harč.¹⁶⁶

A-4821/TO

Vasijjetnama, datirana 05. džumade-l-ahira 1336. godine, Ašidehatun, kćeri Mehmed-age Vatrenjaka, a supruge Jusuf-efendije Rašidagića, nastanjene u mahali Havadže-zade hadži Ahmeda.¹⁶⁷

161 Ostatak vasijjetname je otkinut i izgubljen.

162 Vasijjetnamom je oporučeno 3500 groša.

163 Napisana je na običnom papiru.

164 Oporučena je trećina imetka za troškove opremanja, ukopa i kefareta. Vasi-muhtar je oporučiteljicin sin Mustafa Lulo, prvi nazir je njen sin Ibrahim Lulo, a drugi nazir je kasap Sulejman-aga, sin hadži Ahmeda. Svjedoci su: Bibić Ahmed, njegova braća Salih i Ibrahim, Handžić Mehmed-aga, Mullaosmanović Mulla Osman i drugi.

165 Vasi-muhtar je oporučiteljicin brat Mustafa, sin Ibrahima, a nazir je njen stariji sin Abdullah, sin Saliha. Svjedoci su: Sadžak Ahmed-aga, Sadžak Salih-aga, oporučiteljicin brat Salih-aga i drugi. Kopiju od svog prijatelja donio Muhammed Mušić.

166 Ukupno je uvasijetila 2400 groša. Vasi-muhtar je njen muž Tajjib-efendija Saračević, a nazir njen djever hadži Muhammed-efendija Saračević. Svjedoci su Osmanagić Abdusselam-efendija, Pandža-zade hafiz Muhammed i drugi.

167 Uvasijetila je 1800 kruna. Vasi-muhtar je njen muž Jusuf-efendija Rašidagić, a nazir je Hamdi-efendija Rašidagić.

A-4841/TO

Vasijjetnama stanovnika mahale Vekil-harč u Sarajevu, es-sejjida hadži Abdullaha Mensura, sina es-sejjida hadži hafiza Ibrahima, poznatog kao Sarač-zade, muderris u medresi Merhemića u gradu Saraj Bosni, rođenog 1245. godine.¹⁶⁸

A-4853/TO

Vasijjetnama, datirana 16. džumade-l-ahira 1336. godine, Atije, kćeri hadži Mehmed-age Hadžića, a žene Aguši hadži Muhammed-age, rođene 1291. godine.¹⁶⁹

V- 177

Vasijjetnama¹⁷⁰, datirana 1263/1846. godine, Gradašćević-Kapetanović Ebu Bekira, sina Osmanova.¹⁷¹

VASIJJETNAME NA BOSANSKOM JEZIKU

A-302/B-1

Ovjerena vasijjetnama na bosanskom Fatime Željo, rođ. Slinić, rođene 1864. godine, ubilježena na obrascu Mehmeda Handžića sa ovjerom Šerijatskog suda 1935. godine.¹⁷²

168 Navedeni izdvaja 3000 groša za opremanje kada umre. Vasi-muhtar je bio Svrzo-zade Ahmed-efendija, a nazir njegov zet Janjica hafiz Šakir-efendija, sin Asima Abdullah-efendije. Vasijjetnama ima sudsku ovjeru datiranu 13. rebiu-l-evvela 1312. godine. Svjedoci su: Anelilib-zade (Zečević) Alija, Anelilib-zade Mehmed Nedžati i drugi.

169 Vasi-muhtar je Šabić Muhammed-aga, sin hadži Ibrahim-age, a nazir je Turković Muhammed-aga, sin hadži Salih-age. Vasijjetnama se odnosi samo na postupanje sa umirućim i opremanje umrlog. Ovjera je datirana 16. rebiu-l-evvela 1337. godine.

170 Kratka vasijjetnama, napisana je na običnom papiru malog formata. Registrirana je od ranije u zbirci sa vakufnamama.

171 Oporučeno je 1575 groša za ukop, iskati salat te kefaret posta i jemina. Također je u dodatku/zejl naznačen iznos za potrebe službenika Osman-kapetanove medrese, Svirac džamije i mekteba Vasi-muhtar je Mahmud-beg. Svjedoci su: Munla Ahmed, sin Hasan-hodže, Munla Mustafa, sin Husejina Bajrića, derviš Ahmed, sin Mustafa i drugi.

172 Nedostaju dva lista. Vasi-muhtar je hadži hafiz Asim-efendija Sirćo, a nazir je Muharrem-aga Slinić Oporuka iznosi 6006 para. Svjedoci su: Husejn-aga Slinić, Alijaga Željo i Mehaga Sirćo.

A-302/B-2

Neovjerena vasijjetnama na bosanskom, datirana 1944. godine, hadži Mehmeda Hanjalića, sina Hamida i Murade, iz Foče, rođenog 1878. godine.¹⁷³

A-626/B

Odluka šerijatskog suda u Sarajevu, datirana 23. decembra 1934. godine, o izvršenju oporuke Ibrahim-efendije Zafranije (umro 1934.)¹⁷⁴

A-642/B (3883)

Vasijjet Alije Pašaporta datiran 02. I 1935. godine u Novom Pazaru.¹⁷⁵

A-691/B

Obrazac vasijjetname na bosanskom koju je izradio Mehmed Handžić, a izdalo društvo *Merhamet* 1353/1934. godine.

REGESTE VASIJJETNAMA IZ SIDŽILA VAKUFNAMA SV I, II, III¹⁷⁶

SV I redni broj 133, str. 235

Vasijjetnama¹⁷⁷ hadži Bisera-hanume iz Gradačca, datirana 1305/1888. godine.

SV I, redni broj 340

Vasijjetnama, bez datuma, Talirević Mulije-Aiše.

173 Sastavljena je na obrascu Mehmeda Handžića. Oporučeno je 50000 kuna za opremanje mejjita. Vasi- muhtar je Asim Sirćo, a nazir Uzeir Hanjalić. Svjedoci su: Selim-aga Hanjalić, Uzejir Hanjalić i Rašid Hanjalić.

174 Uz odluku su priložena 4 priloga: tekst oporuke, očitovanje, urudžbena isprava i odluka o naplati pristojbe.

175 Iz zbirke Fejzullah-efendije Hadžibajrića.

176 Popisane kao vakufname u radu Zejnil Fajić, Anali GHB, knjiga V-VI, Sarajevo, 1978., str. 245-302.

177 Registrirana je kod Fajića kao vasijjetnama.

SV I, redni broj 309, str. 38-39.

Vasijjetnama¹⁷⁸, datirana početka šabana godine 1311., Rezzaković Mustafe, sina hadži Ibrahimova, iz Čaršijske mahale u Fojnici, rođenog 1252. godine.¹⁷⁹

SV I, redni broj 310, str. 37.

Vasijjetnama¹⁸⁰, datirana 1287/1870. godine, Kzović (Krzović) hadži Saliha, sina Abdullaha, iz mahale Iplidžik u Sarajevu, rođenog 1208. godine.¹⁸¹

SV I redni broj 272, str. 70

Kratka oporuka/vasijjet¹⁸², datirana 1307/1890. godine, sačinjena u vidu izjave u prisustvu Hašim-bega, sina Mustafa-bega Biščevića hadži Hasan-bega, sina Mustafa-bega Biščevića, iz Krupe.¹⁸³

178 Registrirana kod Fajića kao vakufnama.

179 Oporučeno je 2800, od toga 1575 za uobičajene stavke oko opremanja mejjita, a 1230 pod interes za potrebe mukavvi u Čaršijskoj džamiji. Vasi-muhtar je oporučitelj sin Asim. Nazir je Juzbašić Ibrahim-aga. Svjedoci su: Hajrullah Emin, Turko Abdija, Hamdi Juzbašić, Rasim Rezzaković. Pored troškova za ukop oporučene su i nekretnine za mukavve u džamijama, Čaršijskoj, Atik džamiji i Gornjoj džamiji te učenje mevluda.

180 Registrirana kod Fajića kao vakufnama.

181 Oporučeno je 1500 groša. Vasi-muhtar je njegov sin Mustafa iz mahale Iplidžik, a nazir njegov drugi sin Abdullah iz mahale Mulla Arab Atik. Svjedoci su: Hadžimustafić hadži Mustafa-aga, Saračević Munla Husejin, Bjelobrč hadži Salih, Papučar Ahmed-aga, Hadžimustafić Husejin i drugi.

Ispod vasijjetname (sa defterom troškova za opremanje mejjita) stoji dodatak bilješka o vakufljenju dućana od čijeg će se prihoda kupovati mukavva za deset džamija u okviru sarajevske tvrđave, te druga bilješka o vakufljenju dućana u Saračkoj čaršiji, za vaz u Iplidžik džamiji preko ramazana, za mukavve svijeće, za klanje dva kurbana s tim da se meso podijeli siromasima, te da se u rebiu-l-evvelu uči mevlud i tevhid.

182 Evidentirana kao vakufnama kod Fajića.

183 Odnosi se na uvakufljeni novac pod interes za potrebe učenja Kur'ana, mukavvi za džamiju, za imama i one koji uče Kur'an. 600 forinti je određeno za bedeli-hadž a 300 forinti je dato pod murabehu.

Vasi-muhtar za izvršenje ovog vasijjeta je njegov brat Ibrahim-beg. Potpisao naib Krupe Ali Hilmi.

SV I redni broj 273

Kratka registracija vasijjeta¹⁸⁴, datirana 1306/1889. godine, Arnautović Husejina, sina Paše, iz Krupe.¹⁸⁵

SV I redni broj 270, str. 71

Kratka registracija vasijjetname¹⁸⁶, datirana 1301/1883. godine, Ahmeda Rešida, sina Mehmeda Šabo, iz kasabe Krupa.¹⁸⁷

SV I redni broj 271, str. 71

Kratka vasijjetnama¹⁸⁸, datirana 1305/1887. godine, Salka, sina Abdije Jugića, iz Pazardžik mahale, iz Krupe.¹⁸⁹

SV I redni broj 247, str. 97

Kratka vasijjetnama¹⁹⁰, datirana 1307/1890. godine, Filipović Daut-bega, sina Hasan-bega, iz Ključa.¹⁹¹

184 Nije evidentirana kao vasijjetnama kod Fajića.

185 Izjavio je da se izdvoji iz njegovog imetka 300 forinti da se da nakon njegove smrti pod interes i da se od dobiti/rih finansira učenje Kur'ana, paljenje svijeće u džamiji Gornje mahale. Vasi-muhtar je mutevelija spomenute džamije Ahmed-beg, sin Ahmed-bega Beširevića, a nazir je imam. Svjedoci su: imam u mahali Pazardžik Salih-efendija Nukić i Mehmed i Osman Arnautović, muhtar Ibrahim Spahić, Ali-hodža Čaušević.

186 Nije uopće registrirana kod Fajića ni kao vakufnama ni kao vasijjetnama.

187 Vasi-muhtar je Mustafa, sin hadži Ahmed Proho. Uvasijetio je i trošak za uobičajene stavke opremanja mejjita/teđhiz i tekfin te 600 groša pod interes da se daje za imama i mujezina, svijeće i prostirku za džamiju u mahali Cerin ? Svjedoci su: imam Cerin džamije hadži Munla Ibrahim Šabo, terzija Osman Čehajić, muhtar Mehmed Ramaš, Ibrahim, sin Ibrahima Čehajića, Mustafa, sin hadži Ibrahima Šabo i drugi.

188 Nije registrirana kao vasijjetnama kod Fajića.

189 U prisustvu Mehmed-bega, sina Miralem-bega dao je izjavu da se za njegovo opremanje izdvoji pet forinti iz trećine njegovog imetka, 30 forinti za iskati-savm, salat i kefaret, 5 forinti za nišane, 70 forinti da se da pod interes/murabeha i od tog da se daje svake godine za mukavvu u Pazardžik džamiji, a od preostalog viška vasi-muhtar u Mehmed-begu. Svjedoci su: Salih-efendija Pašalić, Muharrem Šarić i drugi.

190 Nije registrirana kao vasijjetnama kod Fajića.

191 U prisustvu svjedoka Filipović Salih-bega i Kapetanović Jusuf-bega oporučuje da se izdvoji za opremanje 500 groša te određene iznose za ostale uobičajene troškove. Također je odredio da se uvakuji jedna čajira od čijih će se prihoda svake godine učiti mevlud. Čajiru je uvakufio za džamiju u čaršiji Ključ. Vasi-muhtar je hadži Idriz-beg Filipović. Ovjeru je izvršio sejjid Hasan Sukeri, naib Zvornika, 28. februara 1290. godine.

SV I redni broj 237, str. 105

Vasijjetnama¹⁹², datirana 1303/1885. godine, Hatidža-hanume, kćeri Mehmed-bega, iz Gradačca.

SV I, redni broj 230, str. 85

Vasijjetnama¹⁹³ (i vakufnama), datirana 13. rabiu-l-evvela 1265. godine, oporučitelja i vakifa Ahmeda, sina Ibrahima Tuće.¹⁹⁴

SV I, redni broj 243, str. 101.

Vasijjetnama¹⁹⁵, datirana 07. rebiu-l-evvela 1302/ 1885. godine, Arnaut Ibrahima, sina Abdul-Fettahova, iz Dervente.¹⁹⁶

SV I redni broj 237, str. 105

Vasijjetnama¹⁹⁷, datirana 25. rebiu-l-evvela 1303. godine, Hatidža-hanume, kćeri Mehmed-bega, stanovnice Kala mahale, iz kasabe Kala/Gradačac.¹⁹⁸

192 Registrirana je kod Fajića kao vasijjetnama.

193 Nije registrirana kao vasijjetnama kod Fajića.

194 Oporučeno je 8120 groša. Oporučio je da se uvakufi dućan i da se od njegove kirije troši za svijeće u džamiji u Uzunovića mahali, a ostalo za vasi-muhtare i muteveliju. Za vasi-muhtare je odredio svoj evlad. A ako izumre tada je oporučio da vasi-muhtari i mutevelije budu od njegove rodbine Tuće Abdullah-aga, Hodžić Salih-aga, Mahmudćehaja Mustafa-amedar. Svjedoci su: Mulla Abdi, sin Derviš Hodžića, Sulejman-aga Mahmudćehaja, Šehjar Mahmudćehaja, Mulla Salih Šarić (Šarać), Hasan-amedar, Halil, sin Zulfikar Palića, Mulla Husejin Piri, Ibrahim Palić, Tahir-aga Žujo, Mehmed-amedar Šehić, Mustafa, sin Ahmeda Besarevića ? i drugi.

195 Nije registrirana kao vasijjetnama kod Fajića. Skraćena, bez uvodnog dijela i traktata o prolaznosti i potrebi vasijjeta.

196 Oporučeno je 2000. Vasi-muhtar je Ahmed, sin Mustafe Gondžića iz Tvrđavske mahale. Vasijjetnama sadrži, pored deftera troškova u vezi sa opremanjem mejjita i oporuku o davanju 2000 groša pod interers od čega će se paliti po tri mukavva svijeće u mjesecu šabanu, a ono što pretekne izdvojiti i potrošiti za imama Tvrđavske džamije/Kala džamii. Svjedoci su: Tvrđavski imam Mehmed-efendija, muhtar Tvrđavske mahale, Gandžić hadži Husejin, Čosić hadži Mustafa, Berbić Salih i drugi.

197 Registrirana je kao vasijjetnama kod Fajića.

198 Vasi-muhtar je Ahmed-beg, sin Mehmed Reuf-bega, a nazir Hafiz-beg, sin Aga-bega. Ispod navedene bilješke u kojoj se kaže da se oporučena suma novca troši za opremanje/tedžhiz i tekfin, ostali dio za iskati-salat i savm, zakletvu/yemin i bedeli hadž i paljenje svijeće, a da se mulk kuća i bašča pripoji vakufu Nove džamije u mahali Kala, stoji druga bilješka kojom se za vasi-muhtara postavlja Imamović hafiz Mustafa-efendija iz mahale Kala umjesto umrlog Ahmed-bega, sina Reuf-bega. Nema ubilježanih svjedoka.

SV I redni broj 195, str. 156

Vasijjetnama, datirana 13. ramazana 1300. godine, Hadžiefendića Mehmeda Hašim-age.¹⁹⁹

SV I redni broj 91, str. 284

Opiširna vasijjetnama²⁰⁰, datirana 1266/1849. godine, hadži Abdulaha, sina Ahmeda Baščauša, iz mahale Šejh Ferruh u Sarajevu, rođenog 1208. godine.²⁰¹

SV I redni broj 52, str. 328

Vasijjetnama²⁰², datirana 1271/1854. godine, Tulić Mustafa-age, sina Mehmed-age, rođenog 1236. godine.²⁰³

199 Oporučio je da se tri hiljade groša da pod interes te da se troši za popravku dvije česme, kao i pet hiljada groša za medresu u selu... Ostalo za popravku Jalijske džamije a preostale dvije trećine da se podijele među nasljednicima. Vasi-muhtar u je određeno 500 groša. Svjedoci su: Mustafa Azapagić, Husejn Ismailefendić, Abdi Obradić, Ibrahim-beg Džino, Bajrić Mulla Hasan i Mullaga Gačinić.

200 Nije evidentirana kod Fajića.

201 Oporučeno je 17000 groša. Pored uobičajenih troškova vezanih za opremanje i oko ukopa mejjita, za brojne sadake i bedeli-hadž oporučitelj je uvasijetio određene iznose za popravku česme u Čekrkči Muslihuddinovoj mahali, za Havadže Durakovu džamiju te dao novac pod interes koji će se godišnje trošiti za mukavva svijeće za džamiju u Šejh Ferruhovoj mahali, za održavanje mezaristana Jekovac i na Kovačima za održavanje mezara pojedinih osoba. Vasi-muhtar je njegov zet Mulla Ibrahim Hakki, sin hadži Jusuf hafiz-efendije, a nazir je njegov sin Ibrahim i sin mevlevijskog šejha Lutfulah-efendije derviš Vejsil hafiz-efendija. Svjedoci su: hadži Jahja-efendi hafiz Hasan-efendija, timurdžija Islamović/Islam-zade hadži Salih, derviš Ali Hulusi-efendija, Slinić/Slino-zade hadži Salih, Konjić (ili Kutić) Sejfullah-efendija, tutundžija Ebu Bekir-oglu Ali Mulla Kurd Salih-aga, Mulla Salih Bićo, timurdžija hadži Ismail, Mulla Abdi Hodžić i drugi.

202 Nije evidentirana kao vasijjetnama kod Fajića.

203 Oporučeno je 15000 groša. Vasijjetnama sadrži uobičajene stavke vezane za opremanje/tedžhiz i tekfin i na kraju stavku da se od preostale svote novca (6000 groša) nabavi dućan ili stan na odgovarajućem mjestu te da se od njegove najamnine/idžare svake godine kolje kurban i vrši opravka (navedenog objekta). Vasi-muhtar je sin oporučiteljevog brata Bajram Abdullah-age, nazir je njegov brat Salih-aga, i, također, Mašić Salih-aga i bistrički imam Mehmed-efendija. Svjedoci su: Kaukčija Abdi-aga, sin Salih-age, i njegov brat Muhammed-aga, sin Salih-age, te drugi brat Husejin-aga, i drugi brat Mehmed-aga, Kaukčija hafiz Salih-efendija, Tulić Ali, sin Ibrahim zaim-bega, Turhanija Ahmed-beg, sin Muhammed-bega, Šamić Muhammed-aga, sin Salih-age, Sočo Numan-aga, sin hadži Osmana.

SV I redni broj 37, str. 340

Vasijjetnama²⁰⁴, datirana 1299/1881. godine, Čoban Abdulah-age, sina Ibrahim-age, iz mahale Čekrkči hadži Mehmed.²⁰⁵

SV I redni broj 107, str. 263

Vasijjetnama²⁰⁶, datirana 1300/1882. godine, Mandže hadži Mustafe, sina Saliha, rođenog 1246. godine, iz mahale Uskudar Ahmed-čelebi Abdullah.²⁰⁷

204 Nije registrirana kod Fajića u navedenom radu.

205 Oporučeno je 29526 groša. 6000 je dato pod interes da se svake godine uči hatma i kolje kurban, uči mevlud svake godine, zatim je oporučen stanovit iznos za džamiju Kadi Bali-efendije, za Sagrački hadži Mehmedovu džamiju, za popravku džamije Duradžik hadži Ahmeda i slično. U vasijjetnamu je unešena vakfija. Na kraju dokumenta stoji zabilješka da su ranije bile napisane dvije vasijjetname, ali da su poništene te da se po ovoj postupa.

206 Nije registrirana kao vasijjetnama kod Fajića.

207 Oporučeno je 6490 groša od toga 2000 za popravku česme u mahali Uskudar hadži Ahmed-čelebi. Vasi- muhtar je Čalurdžija (Kilerdžija) Salih-efendija, a nazir je Kzović Mustafa-aga iz mahale Kebkebir i drugi nazir oporučitelj sin Salih. Svjedoci su: Lukaš (Lukašević) Sejfullah-efendija, Hadžihalilović Mustafa-efendija, Bakir i Mulla Husejin, Hadžihalilović Salih-aga, Džuvic Abdulatif-aga, Sahani (Sahanija) Ali-aga, Traljić Ali-aga, Telalagić Mustafa-aga, Nukić Salih-aga, Jaralić (ili Paralić) Salih-aga i Jaralić Ahmed-aga i drugi.

Ispod registracije svjedoka stoje još četiri vasijjeta koja počinju sa "I takođe moj vasijjet je sljedeći..." Kao specijalan vasijjet/zejl o vakufljenju/ oporučitelj određuje da se uvakufe tri sobe u Šejh Ferruhovoj mahali da ih mutevelija izdaje i da se troši svake godine za učenje hatme, klanje kurbana koji će se podijeliti sirotinji, te da se u Uskudar mahali za mesdžid kupe svake godine po dvije svijeće, da se da vaizu za njegovu vazifu u toj džamiji, za popravku česme u navedenoj mahali, da se svake godine kupi oka svijeća za džamiju u šejh Ferruhovoj mahali. Odredio je tevljet sebi, a kad umre svom muškom evladu, a kad izumru onda onaj kog izaberu stanovnici mahale. U drugom vasijjetu oporučuje da se u Medini prouči pet hatmi. U trećem da se u Sarajevu prouči pet hatmi kad umre. U četvrtom vasijjetu određuje da se da 300 groša njegovom bratu, zatim da mu se uče svaku noć Jasin i Fatihe itd.

SV I redni broj 158, str. 201

Vasijjetnama²⁰⁸, datirana 1292/1875. godine, Brkić Muhammed-age, sina hadži Abdi-age, rođenog 1260. godine, iz mahale Hadži Kemaluddin u Sarajevu.²⁰⁹

SV I redni broj 195, str. 156

Ovjerena vasijjetnama²¹⁰, datirana 1300/1883. godine, Hadžiefendića Hašim-agea, iz Donje Tuzle/Kasaba-i zir.²¹¹

SV-I redni broj 195, str. 156

Neovjerena vasijjetnama²¹², datirana 1300/1883. godine, Hadžiefendića Hašim-age, iz Donje Tuzle/Kasaba-i zir.²¹³

208 Nije registrirana kao vasijjetnama kod Fajića.

209 Za bedeli-hadž oporučio je 7500 groša. Pet hiljada groša je dao pod interes da se od tog svake godine u redžepu, šabanu i ramazanu prouči hatma, godišnje mevlud, za kurban i paljenje svijeće. Za opremanje/tedžhiz i tekfin oporučio je 6000 groša, od toga da se troši i za iskati-salat i ostale farzove. Vasi-muhtar je stanovnik Havadže Kemaluddinove mahale Sarić hadži Salih-efendija, sin Ibrahim-age. Nazir je Osman hadži Abdullah-aga iz mahale Sarač Ali. Svjedoci su: Glodo Hašim-aga, Muzaferija hadži Abdi-beg i njegov brat Derviš-beg te drugi hafiz Ahmed-efendija, Brkić Salih-aga, Trebinjac/Trebinli Mustafa, kujumdžija hadži Hamidović Mustafa-aga i drugi.

210 Evidentirana je kod Fajića kao vasijjetnama. Kratka, napisana na običnom papiru malog formata.

211 Oporučeno je 4000 groša za opremanje i kefarete. Također je oporučeno 130 zlatnih madžarija ili 9750 groša za bedeli-hadž i 3000 groša na davanje pod interes i 5000 za razne hajrate. Vasi-muhtar je oporučitelj brat Mujo-aga. Svjedoci su: Mustafa Azapagić, Vehid Ismailefendić, Abdi Dubravić, Ibrahim-beg Džundija, Bajrić Munla Husejin i Mulla-aga.

Vasijjetnama ima pečat Kotarskog šerijatskog suda u Tuzli i evidentirana je u Sidžilu vakufnama I, redni broj 195, str. 156.

212 Prepis je sravnjen s originalom. Evidentirana je kod Fajića kao vasijjetnama. Napisana na običnom dvolisnom papiru manjeg formata.

213 Oporučeno je 4000 groša za opremanje i kefarete. Također je oporučeno 130 zlatnih madžarija za bedeli hadž i 3000 groša na davanje pod interes i 5000 za razna hajrate. Vasi-muhtar je oporučitelj brat Mustafa-aga. Svjedoci su: Hadžiefendić Hašim-age iz Donje Tuzle/Kasaba-i zir. Mustafa Azapagić, Vehid Ismailefendić, Abdi Dubravić, Ibrahim-beg Džundija, Bajrić Munla Husejin i Mulla-aga Jemindžić.

Ova vasijjetnama, za razliku od istovjetne ovjerene vasijjetname pod brojem V-86 ima detaljan defter stavki na koje se ima trošiti oporučeni novac. Ova vasijjetnama ima i još jedan uredno ispisano neovjeren prijelaz koji se vodi pod brojem V-87.

SV II redni broj 522, str. 211.

Vasijjetnama²¹⁴, datirana 1325/1907. godine, Islamovića hafiza Husejin-Rakima, iz Sarajeva.

SV II, 513, str. 203.

Vasijjetnama, datirana 1324/1906. godine, Mustafe, sina Sulejmana (vjerovatno Dokara), iz mahale Buzadži hadži Hasana, rođenog 1252. godine.²¹⁵

SV II, redni broj 458, str. 143

Kratki vasijjet Alispahića Salih-bega, sina Saliha, iz Novog Šehera iz 1904. godine.²¹⁶

SV II, redni broj 455, str. 140

Spisak troškova, sastavljen na osnovu vasijjetname, oko ukopa ubilježen ispod vakufname Subašića hadži Muhammed-age, iz 1209. godine.²¹⁷

SV II redni broj 428, str. 109

Vasijjetnama, datirana 15. šubata 1905. godine, Hamurović Zehre, kćeri Latifa a supruge Ismaila, sina hadži hafiza Ismaila Hatibovića, iz Jajca/Gol Hisar.²¹⁸

214 Evidentirana je kao vasijjetnama kod Fajića.

215 Oporučio je 5000 groša (1500 za opremanje, 1500 za popravku džamije a 2000 groša pod interes što će se trošiti za osvjetljavanje džamije). Vasi-muhtar je Dokara Mustafa-aga, a nazir Tufendžić Munla-aga. Svjedoci su: Alikadić Nezir Mehmed, Abid Salihagić, sinovi Ibrahimović Ali-efendije: Šaćir, Sadik i Sejdo, Ahmed-efendija Čemerlić/Kemerli i Tufendžić Muhamed i Ibrahim. Ispod vasijjetname ubilježen je ilmi haber da je Dokara Ahmed-aga uzeo pod interes na godinu dana 2000 groša iz vasijjetname koja se nalazi kod njega i da će vratiti za godinu te da su svjedoci Hodžić hafiz Mustafa i Pinjo Sulejman-aga.

216 Odnosi se na opremanje mejjita, kefaret i propuštene obaveze u iznosu od 200 kruna, da se da 200 kruna pod interes za paljenje dvije mukavve u džamiji i učenje sehurske mukabele, 200 kruna za imama, mujezina i popravke džamije, te oporuka da se od preostale trećine novca utroši za bedeli hadž.

217 Spisak sadrži stavke novčanih hedija za rodbinu (kćerke dajidža i amidža, poslugu), stavku za zekat od 5000 groša te stavke za popravke česmi i kaldrme, popravku džamije te stavku od 2500 groša za roditeljski hak i drugo, ukupno u iznosu od 19 408 groša i 20 para.

218 Oporučeno je 700 kruna za učenje za džamiju, mekteb, učenje mevluda, učenje hatmi, klanje kurbana svake godine. Ispod veoma kratke vasijjetname ubilježena je

SV II , str. 108

Kratka vasijetnama, datirana 1907. godine, Fize, supruge Filipovića hafiza Džafer-bega, a kćerke Zlatar Ferid-age.²¹⁹

SV II redni broj 415, str. 95

Vasijetnama²²⁰ Kapetanovića (Gradašćevića) hadži Ebu Bekir-bega, sina Osmana, iz 1263/1846. godine.²²¹

SV II redni broj 415, str. 95.

Vasijetnama²²², datirana 1263/1846. godine, Gradašćević-Kapetanovića Ebu Bekira, sina Osmanova.²²³

registracija o vakufljenju navedenog novca i predaji u ruke muteveliji vakufa u Jajcu Sarajlić Derviš-efendiji. Svjedoci su: Ismail Hatibović i Ibrahim-beg Aganović.

219 Navedena očituje dio svog imetka umrlom mužu, dio sinu, dio kćerci. Vasi-muhtar je Filipović Ahmed-beg. Za opremanje je odredila 80 forinti, za bedeli hadž 200 forinti te 60 forini pod interes za imame i mujezine za tri džamije. Ukupno je oporučila 500 forinti. Svjedoci su: Džafer, sin Hasan-bega Filipovića, Ahmed-beg Filipović, Mustafa-beg Filipović, sin Kerim-bega. Očitovanje vasijeta je organizovano na međzlisu visokog šerijatskog suda u kući Filipović hafiz Džafer-bega u mahali u Glamoču

220 Registrirana je kod Fajića kao vasijetnama. Original je pod brojem 113-415.

221 Vasi-muhtar je njegov brat Osmanpašić Mahmud-beg. Svjedoci su: Mulla Ahmed, sin Hasana Havadže/hodže, Mulla Mustafa, sin Husejina, Derviš Ahmed, sin Mustafa i drugi.

Ispod navedene registracije svjedoka ubilježena je nova registracija vasijeta da njegov stariji sin Mustafa pazi da se od viška od emlaka i zgrada u Gradačcu, Gračanici i Modriči troši za medresu Osman-kapetana 250 groša, 250 groša za imama Svirac džamije, 100 groša za mekteb njegovog oca u Modriči. Svjedoci su: Mulla Ahmed, sin Hasana Havadže, Mulla Mustafa, sin Husejina Bajrića Derviš Ahmed, sin Mustafa i drugi.

222 Evidentirana je kao vasijetnama kod Fajića. Kratka, napisana na običnom papiru malog formata.

223 Oporučeno je 1575 groša za ukop i iskati salat i kefaret posta i jemina. Također je u dodatku/zejl naznačen iznos za potrebe službenika Osman-kapetanove medrese, Svirac džamije i mekteba Vasi-muhtar je Mahmud-beg. Svjedoci su: Munla Ahmed, sin Hasana hodže, Munla Mustafa, sin Husejina Bajrića, Derviš Ahmed, sin Mustafa i drugi.

SV II redni broj 405. str- 81-82

Vasijjetnama Čomara Ibrahim-age, sina hadži Abdi-age, rođenog 1268. godine.²²⁴

(SV II str. 79:

Registarcija temessuka u vezi s vakufom bašče Golubinjaka uvakufljene za mevlevijske šejhove.²²⁵

SV II redni broj 400, str. 77

Vasijjetnama, datirana 11. kanuni-evvela 1905. godine/11. ševval 1323., Haše, kćeri hadži Omer- bega Kolunovića.²²⁶

SV II, str. 70:

Šerijatski ilam vezan za vasijjet i vakufljenje Ekberi (Ečberi) Murad-age

SV II redni broj 397, str. 68-69

Vasijjetnama Ečberi (Ekberi) Murat-age, sina Saliha, iz mahale Gazi Bali-beg datirana 24. redžepa 1321. godine.²²⁷

224 Oporučeno je 5000 groša za opremanje i 10000 za bedeli-hadž. Uz to ima dodatak da se od onog što preostane od trećine imetka kupe nekretnine i daju pod interes i da se troši za popravku navedenih nekretnina, za vasi-muhtara i nazira, za klanje kurbana svake godine i učenje yetmiš bin Kelime-i tevhida te što preostane da se podijeli sirotinji. Vasi-muhtar je Kanbari Hasan-aga, a nazir je Srmić Salih-efendija. Svjedoci su: Kasimagić Kasim-aga, Agić Ibrahim-aga, Šišić Mulla Salih, Jasika Ahmed-beg, Palavra Mehmed-aga, Potogi Vejsil-aga, Potogi Ahmed-aga, Potogi Fejzulah-aga i drugi. Ubilježen je i ilam suda u vezi sa odustajanjem navedenog umrlog Čomare o čemu svjedoče vasi-muhtar, nazir i drugi svjedoci.

225 Temessuk se registrira stoga što je dokument izgubljen.

226 Oporučeno je 1350 forinti da se izdvoji iz njenog imetka za opremanje i bedeli-hadž. Vasi-muhtar je njen sin Ismail-beg, sin Ibrahim-bega, a nazir je oporučiteljicin bratić Kolunović Husejin-beg, sin Mustafa-bega. Prisutni su njeni rođaci Mustafa-beg i Ahmed-beg, sinovi Mehmed bega hadži Kadifovića, Šahić Muhammed, Mehuljić Murat-efendija i drugi.

227 Registrirana je 25. kanuni sani 1905. godine Oporučeno je 1200 groša. Vasi-muhtar i nazir je mujezin Hodžić Salih-efendija. Vasijjetnama sadrži i oporuku o korištenju od strane unuka njegove kuće bašte, učenju godišnje mevluda i hatme te nabavljaju mukavvi za džamiju, za klanje kurbana. Svjedoci su Kečo Abdi, sin Mustafe iz mahale Hitri Sulejmana i Hašim, sin Hasana iz Terzi-bašine mahale.

SV II redni broj 393, strana 63-64

Vasijjetnama, datirana 20. redžepa 1308. godine, Bolu Mustafa-age, sina hadži Mehmeda Mehanovića, rođenog 1246. godine.²²⁸

SV II redni broj 390 str. 58-59

Vasijjetnama, datirana mjeseca ramazana 1312. godine, hadži Ibrahima, sina Mehmeda Jamaka, rođenog 1242. godine, iz mahale Kasab-zade.²²⁹

SV II redni broj 357, str. 28-29

Vasijjetnama, napisana krajem džumade-l-ahira 1275. godine, Mulla Ahmeda, sina hadži Mehmed-age Tiro, rođenog 1252. godine, iz mahale Jakub paše.²³⁰

228 Oporučeno je 7566 groša za potrebe opremanja i bedeli-hadža (6000 za bedeli hadž). Vasi-muhtar je njegov sin Šefkija, a nazir njegov brat Ali-aga. Svjedoci su: hadži Pašo, sin hadži Omera Hadžiomerovića, Osman-aga Sirčo, Osman-beg, sin Omer-bega Moštro, Ibrahim-aga Hadžimehanović i drugi.

Ispod vasijjetname o opremanju mejjita ima dodatak o trošenju najamnine od oporučiteljevih nekretnina za učenje hatmi, za džamiju Rosulje, šadrvan, za kurban svake godine, za sadaku sirotinji, za imama Alauddin Šerefuddin džamije, a od najamnine od hana da se dva dijela daju muškima, a po jedan dio ženskim potomcima.

229 Vasi-muhtar je Voljevica hadži Mehmed-aga, a nazir mahalski imam Ragib-efendija. Oporučeno je 2000 groša. Ispod oporuke o opremanju stoji dodatak u kome se kaže da se za njegovo opremanje izdvoji trećina bilo od nekretnina bilo od pokretnih stvari i hajvana a za preostalo da se kupi jedan dućan te da se od njegove najamnine godišnje kolje po jedan kurban za njega i za Pejgambera i da se meso podijeli sirotinji, da se svake godine za Lejle-i kadr drži vaz ženama tri mjeseca i da se plati imamu, da se prouči mevlud, zatim za ulje za džamijske kandilje, preostalo za popravku dućana i za hedije naziru i vasi-muhtaru.

Svjedoci su: Pandžo Ali, Filipović Jusuf-beg, Henda hadži Mustafa, Guremović hadži Ali. Registrirano 3. temmuza 1905. godine.

230 Oporučeno je 13500 groša. Vasi-muhtar je oporučitelj brat Čajničali Mulla Memiš, a nazir je Tuzlo hadži Hafiz-efendija. Svjedoci su: hadži Mehmed Burić i njegov sin Mulla Salih, Abdullah-aga Hadžiabduhagić, Kaukčija Abdullah-aga, Kumašin Ahmed-aga, Muhammed-aga Kaukčija, Šaro-zade (Šarić) Ibrahim-aga, oporučitelj brat Ibrahim-aga, tabak Abd-aga Hadžiahmedović, Čajničali Mulla Memiš i drugi. Pored uobičajenih stavki ove vrste vasijjetnama registrirane su i stavke za trošenje na održavanje džamija, mekteba kao što je mukavva, nagrada za imama za učenje određenih sura i slično. Novac u iznosu od 1000 groša je dat pod interes da se tri godine kolje kurban.

SV II redni broj 351 str. 16-17

Vasijjetnama, sastavljena u mjesecu zu-l-hidždže 1293. godine, Fatime, kćeri Ibrahim-age Agića, rođene 1225. godine, iz mahale Hadži Isa.²³¹

SV II redni broj 604, str. 292

Kratka vasijjetnama Šarić Alije, sina Mustafe, iz Stoca.²³²

SV II redni broj 595, str. 284

Vasijjetnama, datirana 27. ramazana 1330. godine, Mullalić hadži Hanife, iz Maglaja.²³³

231 Oporučeno je 22000 groša. Vasi-muhtar je Mehmed-efendija, imam iz Mehmed-begove mahale, a nazir je berber Salih-aga, sin Mehmed-efendije. Svjedoci su: Turhanija Mehmed-beg, sin Ibrahim-bega, Hromo-zade (Hromić) Hilmija, sin Ali-efendije, Bakalović hadži Mehmed, sin Mustafe, i njegov brat hadži Muharem, te drugi brat Abdi-aga, Delalić Mehmed-aga, sin Mehmed-age, Hodžić/Havadže-zade Mehmed, sin Mehmed-efendije i njegov brat Ibrahim, Hromo-zade (Hromić) Mehmed, sin Ali-efendije. Vasijjetnama sadrži stavku da se 10000 groša da za kupovinu dućana ili stana te da se od idžare kolje kurban i uči hatma, da se kolje kurban i kupuje mukavva svijeća za džamiju.

Ispod teksta vasijjetname uokvirena je u obliku trougla bilješka kojom vasija podcrtava da je vasijjet učinio svom vasi-muhtaru i naziru da od trećine imetka prema vasijjetnama obave tedžhiz i tekfin, iskati-salat i kefaret te upozorava da se njegov vasijjet izvrši u skladu sa Šerijatom

232 Iznos oporuke za tedžhiz i tekfin bedeli-hadž je 13000. Nije naveden vasi-muhtar ni nazir niti datum ni svjedoci. Ispod vasijjetname stoji redni broj 605: Vakifname-i Šarić Ali bin Mustafa min kasaba-i Stolac. Kratka vakufnama je datirana početkom augusta 1912.. To je ustvari ipak dio vasijjetname samo što je tekst koji se odnosi na opremanje nazvan vasijjetnama, a dio testamenta koji se odnosi na zasnivanje vakufa vakufnama. Za izvršenje oporuka postavio je amidžića Mehmed Salim-efendiju da bude mutevelija.

233 Dala je izjavu o vasijjetu pred svojim rođacima Ibrahimom, sinom Osmana Muradbašića da daje pod interes 750 forinti za vazife iamamu i mujezina u četiri džamije u Maglaju, a za vasiju je postavila Ibrahima Muradbašića te za njegove pomoćnike Salih-agu, sina Osmana Muradbašića, i Begu, sina Mujo-age Muratovića.

Ispod ovako kratko navedenog teksta stoji defter troškova ukopa koji iznosi 202 forinte. Potom je u bilješkama sa strane još registriran trošak od 200 forinti za učenje mevluda godišnje.

SV II redni broj 584, str. 272

Vasijjetnama hadži Sulejman-age, sina hadži šejh Osman-age, iz Srebrenice.²³⁴

SV II redni broj 558, str. 246

Kratka vasijjetnama, datirana 05. mjeseca zu-l-kade 1319. godine, Mullalića Rustem-age, iz Tešnja.²³⁵

SV II. Redni broj 552, str. 240

Vrlo kratka vasijjetnama, datirana 19. safera 1300. godine, Ahmedagića hadži Šerifovog, sina, iz mahale Abdi-paša u Tešnju.²³⁶

SV II redni broj 550, str. 237

Vasijjetnama, datirana 25. rebiu-l-evvela 1291. godine, Osmanefendića Fehim-efendije, iz Žepča.²³⁷

234 Oporučeno je 3000 groša za iskati-salat i drugih dužnosti. A 8000 groša za bedeli-hadž. Vasi-muhtar je njegov sin Hasan-aga. U tekstu vasijjetname stoji: "Nek se postupa po Risali Bergivije".

Ispod teksta vasijjetname ubilježene su stavke u vakufljenju prihoda od idžare uvakufljenih dućana za opće potrebe: popravke džamije, česme te vazife mujezina i imama u pojedinim džamijama kao i za paljenje kandilja.

235 Oporučeno je 1050 forinti za iskat, bedeli-hadž, opremanje mejjita, od toga 50 forinti pod interes da se od ribha daje imamu i mujezinu Čaršijske džamije, dio za popravku bunara u Čaršijskoj mahali, za mukavvu da se da pod interes 100 forinti i od tog za učenje hatmi za ramazan te da se da njegovoj vjenčanoj supruzi Hanumici, kćeri Mostarevića Munla Emina 50 forinti. Vasi-muhtar je njegov sin Ahmed. Svjedoci su: Handžić Mustafa, Hasan Tuzlić, Širbegović Mehmed-beg. Ispod vasijjetname stoji potvrda naiba u Tešnju datirana u muharremu 1322/1906. da su gornje navode potvrdili Dobojsli Rustem-aga, sin Mulla Mehmeda Mullalića, katib u Tešnju Handžić Mustafa-efendija, Širbegović Muhammed-aga, sin hadži Ibrahim-age, Turalić Hasan-aga.

236 Oporučeno je 1500 groša za iskati-salat, kefaret, sirotinju muslimansku, za učenje 40 dana na kaburu Jasina, Vasi-muhtar je hadži Ismail Firuzbegović Ismail-aga iz Čaršijske mahale koji je to prihvatio i kome je u ruke predata vasijjetnama. Svjedoci su muftija u Tešnju Mahmud Mesud, hadži Firuzbegović Muhamed-aga. Drugu registraciju (čijeg teksta nema) potvrdili su 20. rebiu-l-evvela svjedoci: Ibrahim Mujagić, Ibrahim Ismailbegović.

237 Vasi-muhtar je Munla Abdullah, a nazir je imam Ali-begove džamije. Svjedoci su: Ismet-efendija Muftić, Kjašif-efendija Muftić, Mulla Bego Ajanović i drugi. Opširan uobičajen tekst vasijjetname (Birgivi). Nema posebno izdvojenih stavki. Ispod teksta vasijjetname stoji potpis vasije i imena svjedoka. Određuje se novac pod interes za mukavvu u džamiji, za imama i mujezina.

SV III redni broj 638, str. 33

Vasijjetnama²³⁸ Devleta-hanume, rođene Ibrahimbegović, udate Eminagić, datirana 28. redžepa 1337. godine.²³⁹

SV III redni broj 634, str. 29

Vasijjetnama, datirana 16. rebiu-l-ahira 1323. godine, Kazića hadži Salih-age, sina Mustafe, iz Visokog, rođenog 1260. godine.²⁴⁰

SV II redni broj 704, str. 118

Halebić/Halep-zade hadži Hifzi-aga, sin Hasan-age, iz Donje mahale u Derventi.²⁴¹

Ključne riječi: regeste, vasijjetnama, osmanske vasijjetname, sidžili.

238 Kratka, sa kratkom zahvalom na početku i konkretnim tekstom bez literarnih dijelova i bez dodataka.

239 Sadrži samo kratku zahvalu Bogu, informacije o oporuci. Vasi-muhtar je hafiz Mehmed, sin Alije Šerbića. Oporučeno je 15000 kruna za opremanje mejita, iskatisalat, bedeli-hadž, i pet hiljada kruna koje ostanu oporučeno je kao vakuf za džamiju u (Kučuk Maloj?) čaršiji te od novca od zakonske murabehe učenje Jasini šerifa četrdeset dana. Ispod teksta na osmanskome stoji na bosanskom ovjera šerijatskog suca i registracija svjedoka Sejfi-bega Čerimpašića i Ali-bega Omerbegovića, Kotarski šerijatski sud Banja Luka.

240 Oporučeno je 1375 kruna. Pored troškova vezanih za ukop sadrži i vasijjet o vakufljenju novca u iznosu od 600 kruna što je oporučeno pod interes da se od tog pale dvije lampe u džamiji (Rosulje?), svake godine zakolje kurban i podijeli sirotinji. Ispod je ubilježena registracija visočkog naiba datirana 17. rebiu-l-ahira 1333. godine u kojoj se navodi da je vasi-muhtar oporučiteljev brat Ćazim hadži Mustafa-aga iz Visokog, a nazir sin njegovog brata Ćazim hadži Abdullah, sin hadži Osmana te da su dužni od ukupnog imetka izdvojiti trećinu za opremanje mejjita, iskatisalat i ostale dužnosti.

241 Oporučio je 660 kruna za opremanje i ostale troškove, 1600 kruna za hadž. Vasi-muhtar je njegov rođak Ismail-efendija, a nazir je Mlivić Mahmud-aga. Nema svjedoka ni drugih podataka. Ima dug uvodni tekst o svrsi vasijjeta te tekst o načinu trošenja. Nema datuma.

*Summary*Regesta of *vasijjetnama* in the Archive
of Gazi Husrev-bey's Library

The Gazi Husrev-bey Library holds a significant number of original and copied Ottoman *vasijjetnamas* which were recorded in *sidjils* covering mainly the period between 1762 and 1936. The *vasijjetnama* in diplomatic and legal sense represent a special document. However, in part of our oriental literature, the concept of *vakufnama* is often identified as *vasijjetnama*, especially when it comes to cataloging and literary elaboration. Because of that, in this work we will give diplomatic elaboration of *vasijjetnama* and, as appendices to it, translation of two very characteristic Ottoman *vasijjetnamas* is given under title: "Vasijjetnama in Ottoman language". In this work, definition of *vasijjetnama* is given in diplomatic sense and it is sad that it is a special document in which special will of testator is given in one or many *vasijjet* (will), which deal with still unrealized conditions of testator. As far as *vakufnama* is concerned, it is document with particular diplomatic structure with confirmation of legality of testator's condition and discloses the act of their realization. In this work three types of Ottoman *vasijjetnamas* were analyzed: *vasijjetnama* as a spiritual testament, usual *vasijjetnama* as testament which precede official registration of establishment of *vakuf* endowment and *vasijjetnama* devoted to treatment of dying and death person who were originate by following exemplary of Birgivijina *vasijjetnama*.

Short regesta of all mentioned *vasijjetnama* were given with notes in detail which could be useful to different researchers and particularly to those who can not use Ottoman language.